

1940 METŲ BIRŽELIO 14-OJI – LIETUVOS OKUPACIJOS IR LIETUVIŲ TAUTOS GENOCIDO PRADŽIA

Pirmosios lietuvių tremtinių kapinės Igarkoje.

V. ADAMKUS KALBĖJO ISPANIJOS KONGRESE

Su valstybiniu vizitu Ispanijoje viešintis prezidentas Valdas Adamkus Ispanijos Kongreso ir Senato deputatams priminė Baltarusijos problemą, pabrėždamas, kad sprendžiant ją būtina visos Europos parama.

“Esu tikras, kad Ispanija ir Lietuva kartu remis demokratines jėgas Europos kaimynystėje ne tik reformos keliu žengiančioje Ukrainoje, Gruzijoje ir Moldovoje, bet ir nerimą keliančioje, į autokratiją slysiančioje Baltarusijoje.

Pastarosioms demokratinėms jėgoms yra būtina visos Europos parama”, - savo kalboje Ispanijos Kongreso ir Senato rūmuose pabrėžė prezidentas. V. Adamkus taip pat pažymėjo, jog šiuos demokratijos plėtros darbus dera atlikti kartu su Europos sąjungininkais už Atlanto. “Europai reikia Amerikos, Amerikai reikia Europos. Jungtinių Amerikos Valstijų įtraukimas į Europos reikalus ir demokratijos plėtrą Europos rytų kaimynystėje yra saugumą ir gerovę kuriančių transatlan-

tinų ryšių pamatas”, - pabrėžė Lietuvos vadovas.

Prezidentas V. Adamkus beveik visuose susitikimuose su Ispanijos karaliumi Chuan Karl, Madrido miesto meru Alberto Ruiz Gallardon, Ispanijos parlamentariais kalbėjo ir apie Europos Sąjungos Konstitucijos svarbą.

Ispanijos Kongreso prezidentas Manuel Marin kalbėjo, jog Lietuva pirmoji ratifikavo Europos Sąjungos Konstituciją parlamente, o Ispanija pirmoji tai padarė referendumu.

Pasak V. Adamkaus, šitaip abi šalys, pritarusios ES Konstitucijai, išipareigojo gyventi tokioje Europos Sąjungoje, kurioje kiekvienas pilietis būtų ir “daugiau europietis”. “Todėl, nepaisant laikinos nesėkmės Prancūzijoje ir Olandijoje, neturime nuleisti rankų. Atvirkščiai - aktyviau turime imtis įgyvendinti Konstitucijoje išdėstytas idėjas”, - sakė V. Adamkus. Prezidentas taip pabrėžė, jog Lietuvos strateginis tikslas - “per 15 metų tapti neto mokė-

toja į ES biudžetą”. “Tada galėsime drąsiai sakyti, kad po 50 metų kitoje geležinės uždangos pusėje mes pasivijome Europą ne tik demokratinio, bet ir ekonominio gyvenimo standartais”, - pažymėjo V. Adamkus.

Prieš susitikdamas su Ispanijos Kongreso ir Senato nariais V. Adamkus taip pat susitiko su Madrido miesto meru A.R. Gallardon. Lietuvos vadovas sakė, kad Madridas galėtų tapti puikia olimpinių žaidynių sostine 2012 metais, to Madridas ir siekia. Prezidentas taip pat prisiminė praėjusių metų kovo 11 dieną įvykusį teroro išpuolį Atočos stotyje, pabrėždamas, kad Lietuva visada bus Ispanijos sąjungininkė kovoje su išorės ir vidaus terorizmu.

V. Adamkus ir Alma Adamkienė pasirašė Madrido garbės knygoje. Madrido meras įteikė V. Adamkui miesto auksinį raktą. Lietuvos vadovas taip pat dalyvavo Ispanijos ir Lietuvos verslininkų susitikime, vėliau susitiko su Ispanijos premjeru Rodriguez Zapatero. *ELTA*

“AŠ NESITRAUKSIU NĖ ŽINGSNIO ATGAL”

Vilnius, birželio 8 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus tikisi, kad Vilniaus miesto meras Artūras Zuokas ir ūkio ministras Viktoras Uspaskichas, kuriems jis netiesiogiai yra pareiškęs nepasitikėjimą, eis iki galo be atskirų paraginimų.

"Aš savo pasakiau. Pradžia padaryta. Tikiuosi, kad eisime iki galo. Man nereikia pirštu durti į tai, ką jūs visi puikiai žinote ir kiekvienas vaikas Lietuvoje žino. Nereikia pavardžių, nereikia įvykių. Einame, padarykime, ir kiek liečia mane, aš neatsitrauksiu nė žingsnio atgal", - teigė vizitą Ispanijoje baigiantis šalies vadovas, paklaustas, ar minėti pareigūnai turėtų atsistatydinti.

V. Adamkus žurnalistams teigė esąs laimingas, kad patys pareigūnai atkreipė dėmesį į reikšiamus priekaištus. "Manau, yra mūsų politinės kultūros persilaužimo pradžia ir turbūt pirmieji žingsniai, grąžinant lietuvių visuomenės pasitikėjimą savo politika, savo Vyriausybe, posūkis nauja kryptimi. Jei tai įvyks, manau, kad tai bus vienas iš reikšmingiausių paskutinio mūsų dešimtmečio laimėjimų", - kalbėjo prezidentas. Anot jo, tai reikštų, kad visuomenė, vis labiau nusiukanti nuo Vyriausybės ir nuo politikos apskritai, o tas nusiukimas esą jaučiamas visose gyvenimo srityse, padarytų "pagrindinį posūkį reikiama ir tinkama linkme".

Prezidentas paneigė su-laukęs spaudimo iš pareigūnų, kuriais leido suprasti nepasitikįs. "Neturėjau jokių kontaktų, kad paskambintų ir pasakytų: "Apie ką jūs čia kalbate, aš nekaltas, aš nieko nežinau, aš nieko nedarysiu". Turėjau kontaktų tik per spaudą, televiziją", - tvirtino V. Adamkus.

Pasak šalies vadovo, tolesni jo veiksmai priklausys nuo to, ar pasitvirtins sostinės merui ir ūkio ministrui mesti įtarimai: "Daviau laiko pateikti man duomenis, noriu turėti atsakymą. Jei aš turėsiu atsakymą "taip", bus mano veiksmas, jei "ne", neturiu pagrindo toliau ką nors daryti. Turi būti pateikti faktai visuomenei, kuriais aš galėčiau remtis".

ELTA primena, jog A. Zuokas po mestų įtarimų dėl privačios įmonės protegavimo ir galimos korupcijos Vilniaus miesto savivaldybėje dviem mėnesiams sustabdė savo kaip Liberalų ir centro sąjungos pirminko įgaliojimus. Nors šie įtarimai susiję su A. Zuoko kaip mero pareigomis, jis pareiškė neketinąs trauktis iš šio posto. V. Adamkus šį sostinės vadovo žingsnį anksčiau yra pavadinęs "tik proceso pradžia".

Savo ruožtu V. Uspaskichas, įtariamą protegavęs privačias bendroves skirstant SAPARD lėšas, svarstant valstybinės reikšmės projektus su Rusija ir kuriant verslo informacijos centrus bei verslo inkubatorius, pareiškė neatsistatydinsiąs.

LIETUVOS KARIAI IŠVYKSTA VADOVAUTI AFGANISTANO PROVINCIJOS ATKŪRIMUI

Vilnius, (ELTA). Lietuvos karinių oro pajėgų aviacijos bazėje Zokniuose leidosi JAV karinės transporto aviacijos lėktuvai "C-17 Globemaster", kurie į Afganistaną išskraidino Lietuvos vadovaujamą Goro provincijos atkūrimo grupę.

Strateginės transportinės aviacijos lėktuvais į Afganistaną nuskraidinti 65 kariai, kurie Goro provincijos sostinėje Čagčarane įkurdino stovyklą. Seimui nutarus, padidinti karių skaičių misiją Afganistane, planuojama, kad per pirmąsias savaites karių skaičius padidės iki šimto, o iki metų pabaigos - iki 130. Iš viso, kartu su sąjungininkų kariais, Lietuvos vadovaujamoje provincijos

atkūrimo misijoje tarnaus 190 karių. Prie Lietuvos vadovaujamos misijos prisideda Jungtinės Valstijos, užtikrinančios kontingento perskraidinimą ir logistinę paramą. Didžioji Britanija, parengusi misijai Lietuvos karius.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI!

DIRVOS redakcija atostogaus liepos 4-24 d. Savaitraštis neišeis liepos 5, 12, 19, ir 26 dienomis. Poatostoginė laida bus rugpjūčio 2 d. Visiems skaitytojams linkime malonių vasaros atostogų!

BALTIJOS JŪROJE PRASIDĖJO DIDŽIAUSIOS TARPTAUTINĖS PRATYBOS

Prasidėjo didžiausios Baltijos jūroje tarptautinės pratybos "Baltic Operations" (BALTOPS), kuriose Lietuvos ir dar dešimties valstybių kariai mokysis suderinti jūros, sausumos ir oro pajėgų darbą.

33-iają kartą vyksiančiose kasmetinėse pratybose mūsų šaliai atstovaus fregata "Žemaitis", dalyvausiantis visose pratybų fazėse. Iš viso pratybose, kaip informavo Europoje

dislokuoto JAV Šeštojo laivyno vadovybė, dalyvaus 40 laivų, 28 lėktuvai, 2 povandeniniai laivai ir maždaug 4,1 tūkst. kariškių.

Lietuvai sausumos komponento sudėtyje atstovauja 30 karių būrys iš Krašto apsaugos savanorių pajėgų Alytaus Daugavos apygardos 1-osios rinktinės. Į pratybas taip pat išvyksta 6 karininkai iš Krašto apsaugos savanorių pajėgų,

mokymuose eisiantys štabų karininkų ir ryšių karininko pareigas.

Birželio 6-18 dienomis vyksiančioms pratyboms vadovauja Jungtinės Valstijos ir Latvija. Jose taip pat dalyvauja Lietuva, Estija, Lenkija, Danija, Suomija, Švedija, Vokietija, Didžioji Britanija ir Rusija. Į Liepojos ir Ventspilio uostus laivai atplaukė jau birželio 2 dieną. *ELTA*

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Prezidento Valdo Adamkaus kalbos, kurioje jis netiesiogiai išreiškė nepasitikėjimą ūkio ministru Viktoru Uspaskichu ir Vilniaus meru Artūru Zuoku, atsiradimo aplinkybės apaugo intrigomis, rašo *Respublika*. Šaltinių teigimu, prezidento per televizijas pasakyta kalba Prezidentūroje sukėlė nemenką sąmyšį, nes dalis patarėjų mano, kad šalies vadovas tapo kai kurių politinių jėgų interesų įrankiu. D.Gudelis tvirtina, neva pats asmeniškai dirbęs su prezidento kalbos tekstu. Sunkiai įtikinamą situaciją, kad A.Zuokui artimas valstybės vadovo patarėjas ruošė kalbą, kurioje išreiškiamas nepasitikėjimas Vilniaus meru, D.Gudelis aiškina taip: "Aš darbo su asmeniniais santykiais nepainioju". Pripažinimas, jog nuo D.Gudelio buvo slepiamas kalbos tekstas, reikštų, jog patarėjas arba praradęs valstybės vadovo pasitikėjimą, arba prie valstybės vadovo jo neprileidžia įtakingesni asmenys.

Vilniaus centre, Kauno ir Švitrigailos gatvių sankryžoje, UAB "Telesta" darbuotojas ekskavatoriumi kasdamas žemę aptiko daugybę kaulų. Į įvykio vietą atvykę teismo medicinos ekspertai iš kelių metrų duobės jų pririnko penkis maišus. Ekspertai spėja, kad tai - žmonių kaulai. Po pirminės apžiūros jie dar negalėjo pasakyti, kokio senumo šie kaulai. "Gali būti ir kelių dešimčių, ir kelių šimtų metų senumo", - nebuvo tikras kaulus apžiūrėjęs ekspertas. Iš kur Vilniaus centre atsirado kaulai, ekspertai pasakyti negalėjo. Įvykio vietą apžiūrėję policininkai spėliojo, kad tai gali būti ir masinė kapavietė. Tačiau pareigūnams pasirodė keista, jog kaulai rasti siaurame ruože. "Kapavietės paprastai būna platesnės", - svarstė pareigūnai. Neįprastas radinys buvo nuvežtas į Teismo medicinos institutą. Čia kaulai bus ištirti cheminės analizės būdu. Ikteisminį tyrimą dėl Vilniaus centre iškastų kaulų pradėjo ir policija.

Liberalų ir centro sąjungos valdybos posėdyje partijos pirmininkas Artūras Zuokas sustabdė savo įgaliojimus partijoje. "Aš informavau, kad sustabdau savo įgaliojimus iki rugpjūčio 15 d., valdyba vienbalsiai pritarė mano sprendimui. Mes, o konkrečiai aš, nenorime būti gelbėjimosi ratu ūkio ministrui Darbo partijos vadovui Viktorui Uspaskichui, ir norime, kad prezidentui būtų lengviau jį vertinti", - po posėdžio sakė A. Zuokas.

Prieš pusmetį susirinkęs Seimas dirba maždaug perpus mažiau nei pirmtakai, rodo statistika. Vilkinami kai kurie verslui svarbūs įstatymai. Seimas iki šiol nepriėmė reikšmingesnių įstatymų ar jų pataisų, neskaitant šiandien planuojamų patvirtinti mokesčių pataisų, rašo dienraštis *Verslo žinios*. Pasak liberal-centristo Gintaro Steponavičiaus, paskutinį pusmetį Seimas ne tik ilgai svarstė mokesčių įstatymų pataisas, bet taip ir nesugebėjo patvirtinti Gamtinių dujų įstatymo, delsė apsispręsti dėl tiesioginių merų ir seniūnų rinkimų, neparengė Seimo statuto pataisų, turinčių įtvirtinti parlamentarų atostogas bei išspręsti politikams priklausančio turto valdymo klausimus. Be to, Seimas nebaigia svarstyti Atliekų tvarkymo įstatymo pataisų, nepradeda nagrinėti nesutarimų keliančių Kremavimo bei Dirbtinio apvaisinimo įstatymų. Nors yra teigiančiųjų, kad Seimui aktyviau dirbti trukdo Vyriausybė, bet ir parlamentas vis labiau panašėja į santykių aiškinimosi vietą.

Apie Lietuvos išstojimą iš Europos Sąjungos svajojantys tautininkai surengė nesankcionuotą piketą prie Prancūzijos ambasados Vilniuje. Jie keikė ES ir dėkojo prancūzams už balsavimą prieš Europos Konstituciją, praneša TV3 žinios.

Lietuvoje pirmuosius tris šių metų mėnesius gyventojų sumažėjo daugiau nei 6 tūkstančiais. Statistikos departamento duomenimis, šių metų balandžio pradžioje Lietuvoje gyveno 3 milijonai 418 tūkst. gyventojų - 6,4 tūkst. mažiau nei 2005 metų pradžioje. Šių metų sausio-kovo mėnesiais gimė 7,459 tūkst. kūdikių - 77 mažiau negu per tą patį 2004 metų laikotarpį. Palyginus 2005 ir 2004 metų sausio-kovo mėnesius, Lietuvoje mirė 391 žmonių daugiau - iš viso 11,411 tūkst. Daugiausiai žmonių miršta dėl kraujotakos sistemos ligų (per 3 šių metų mėnesius - 6,448 tūkst.), piktybinių navikų (2,026 tūkst.) bei dėl išorinių priežasčių (1,363 tūkst.). Per tris šių metų mėnesius tiek sukūrė šeimas, tiek išsiskyrė mažiau porų negu per 2004 metų tą patį laikotarpį - susituokė 328 poromis ir išsituokė 107 poromis mažiau. Ir toliau daugėja išvykstančių iš Lietuvos žmonių. Per tris šių metų mėnesius 2,44 tūkst. žmonių daugiau išvyko iš Lietuvos negu atvyko. Iš viso per tris 2005 metų mėnesius išvyko 3,73 tūkst. žmonių (2004 metų tą patį laikotarpį - 3,023 tūkst.), atvyko 1,29 tūkst. (2004 metais tą patį laikotarpį - 1,218 tūkst.) žmonių.

Liberalų ir centro sąjungos pirmininkas Artūras Zuokas, susistabdydamas savo kaip partijos vadovo įgaliojimus, žengė tik pusę žingsnio, - taip *Eltai* teigė liberalcentristų partnerės opozicijoje Tėvynės sąjungos pirmininkas Andrius Kubilius.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

D. Britanijos Užsienio reikalų ministras Jack Straw, kalbėdamas Parlamente, pranešė, kad atidedamas referendumas dėl Europos konstitucijos priėmimo.

Reuters

LENKIJA GALI ATIDĖTI REFERENDUMĄ

Varšuva, birželio 7 d. (ELTA). Lenkijos prezidentas Aleksandr Kwasniewski pareiškė, jog galėtų atidėti referendumą dėl ES konstitucijos, kurį norima rengti spalio mėnesį, jei birželio 16-17 dienomis vyksiančiame ES viršūnių susitikime nebus priimtas sprendimas dėl šio dokumento likimo.

Lenkija neturėtų skirti referendumo datos, kol Bendrija neaptarė krizės, kurią sukėlė konstitucijai nepritarę prancūzų ir olandų rinkėjai, sakė A. Kwasniewski interviu visuomeniniam radijui, pridūręs, kad Britanija taip pat kol kas atidėjo planus rengti referendumą. Pasak Lenkijos prezidento, Briuselyje rengiamame ES viršūnių susitikime veikiausiai nepavyks surasti būdą, pastūmėti reikalus į priekį. "(Viršūnių susitikime) mes galime nutarti duoti sau kelis mėnesius ir po

to (vėl) susitikti, kai būsime geriau pasiruošę, - teigė jis. - Sprendimo nepriėmimas, taip pat yra sprendimas".

Paklaustas, ar Lenkija vis tiek turėtų rengti referendumą spalio 9 dieną, jei ES susitikimas baigsis be rezultatų, A. Kwasniewski sakė: "Mums tai bus rimtas klausimas. Turime suvokti, kad 2006 metų data gali būti sudėtinga, bet pažiūrėsim".

Nuomonių apklausos pastaruoju metu rodo, kad dauguma lenkų pritartų konstitucijai. Jie taip pat tvirtai remia ES, praėjus metams po narystės bloke.

Referendumą Lenkijoje linkstama rengti spalio mėnesį. Tokiai datai, sutampančiai su prezidento rinkimais, pirmenybė teikiama siekiant užtikrinti, kad plebiscite dalyvautų daugiau kaip 50% rinkėjų ir rezultatai taptų privalomi valdžiai.

UZBEKISTANE VYKO "SKERDYNĖS"

Žmogaus teisių gynimo organizacija "Human Rights Watch" apkaltino Uzbekistano vadovybę mėginimu nusišalinti masinę šalies piliečių žūtį nuslopinant neramumus Andižane šią gegužę. Organizacijos pranešime sakoma, kad Uzbekistano valdžia sąmoningai trukdo surengti tarptautinį nepriklausomą įvykių Andižane tyrimą. Organizacijos apklaustų liudininkų duomenimis, nužudytųjų per neramumus skaičius gali pasiekti 500 žmonių. "Šių žudynių mastas buvo toks didelis, o pagal savo pobūdį jos buvo tokios padrikos ir neproporcingos, kad geriausiai jas apibūdina žodis "skerdynės", - sakoma pranešime. Sužeistiesiems kelias valandas nebuvo suteikiama medicinos pagalba, o kai kuriuos jų kareiviai tiesiog pribaidavo. Daugelis lavonų iki šiol nesuskaičiuoti, praneša organizacija. Uzbekijos kariuomenė gegužės 15 d. ėmė šaudyti į demonstrantų minią, kurioje buvo moterų ir vaikų ir kuri protestavo prieš skurdą bei valdžios represijas.

D. BRITANIJA NEBERENGŠ REFERENDUMO

Londonas, birželio 6 d. (ELTA). Didžioji Britanija "stabdo" pasirengimo referendumui dėl Europos Sąjungos konstitucijos procesą, parlamente oficialiai patvirtino užsienio reikalų sekretorius Jack Straw. "Mūsų nuomone, neprotinga paskirti antrojo svarstymo (parlamente) datą, kol nepaaiškėjo (referendumų) Prancūzijoje ir Nyderlanduose, kur sutartis nebuvo ratifikuota, pasekmės", - sakė J.Straw. "Pasielkame sau teisę pasikeitus aplinkybėms pakartotinai svarstyti įstatymo projektą dėl referendumo. Tačiau šiuo metu nematome prasmės tęsti (svarstymą)", - sakė užsienio reikalų sekretorius Bendruomenių rūmuose.

Londonas priėmė šį sprendimą po gegužės 29 dieną ir birželio 1-ąją vykusių referendumų Prancūzijoje ir Nyderlanduose, kur ES konstitucija buvo atmesta įtikinama persvara. Britanija nusprendė nepaisyti pakartotinių Prancūzijos, Vokietijos ir kai kurių kitų Bendrijos narių raginimų tęsti dokumento ratifikavimo procesą, kad savo nuomonę šiuo klausimų pareikštų visos ES narės, kurios turi "teisę ir pareigą" tai padaryti.

Europos Komisija, ES vykdomoji institucija, savo ruožtu prašė visų Bendrijos narių nepriiminėti jokių "vienašališkų sprendimų" iki ES viršūnių susitikimo. J.Sraw pabrėžė, kad Didžioji Britanija negali viena nulemti ES konstitucijos ateities, todėl šalis lauks Europos vadovų tarybos sprendimo. ES viršūnių susitikimas numatytas birželio 16-17 dienomis.

Didžiajai Britanijai pernai pranešus apie planus rengti referendumą, buvo linkstama manyti, kad jis greičiausiai įvyks pačioje 2006 metų pradžioje. Remiantis viešosios nuomonės apklausomis, Europos atžvilgiu skeptiškai nusiteikę britai referendume atmestų konstituciją, o tai Tony Blair galėtų kainuoti politinę karjerą.

Politikos analitikai teigia, kad šis britų žingsnis iš esmės įkalė paskutinę vinį į karstą dokumento, kuris, jo šalininkų teigimu, yra gyvybiškai svarbus siekiant supaprastinti gremėzdžišką sprendimų priėmimą 25 šalių bloke. Iki šiol konstituciją patvirtino 10 ES valstybių narių, kuriose gyvena maždaug 454 mln.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

PREZ. ANTANAS SMETONA
IR RUSIJOS ULTIMATUMAS LIETUVAI

Mūsų tautai 1940 metų birželio 14 ir 15 dienos turi ypatingą reikšmę. Po diplomatinio šantažo Kremliuje, įvairių grasinimų karine jėga ir ultimatumo, panaudojant “penktąją koloną”, į visas tris Baltijos valstybes tuo pačiu metu įsiveržė Sovietų Sąjungos raudonarmiečių kareiviai. Visa Lietuva buvo pripildyta rusų kariais. Tuo metu Lietuvos Vyriausybė buvo gavusi Maskvos ultimatumą, kad būtų sudaryta nauja Sovietų Sąjungai priimtina Vyriausybė, kad įžengia neribotas skaičius sovietų kariuomenės į visas svarbesnes Lietuvos vietas ir kad būtų nesipriešinama sovietų iguloms.

Kremlius atsakymo į savo ultimatumą reikalavo iki birželio 15 d. 10 val. ryto. Lietuvos ministrų posėdis birželio 14 d. prasidėjo 4 val. ryto. Prezidentas Antanas Smetona, pradėjęs posėdį, trumpai apžvelgė lietuvių santykius su rusais, neseniai pasirašytą savitarpės pagalbos sutartį. Ką tik gautą ultimatumą apibūdino kaip begėdišką rusų kišimąsi į Lietuvos reikalus. Jis pasisakė sutinkas svarstyti tik antrąjį ultimatumo punktą – sudaryti naują Vyriausybę, tačiau priimtina ne rusams, bet tik sau patiems. Trečias punktas – įsileisti svetimą kariuomenę – tai aiškus pasirašytos savitarpės sutarties sulaužymas. O dėl pirmojo ultimatumo punkto, kad tuoj būtų atiduoti teisman Vidaus reikalų ministras Kazys Skučas ir Valstybės saugumo departamento direktorius Augustinas Povilaitis, Antanas Smetona nesutiko ir pareiškė, kad tai “būtų didelis sąžinės apsunkinimas, nes jie dirbdami vadovaujasi Lietuvos įstatymais ir Prezidento nurodymais. Dabar, atiduodami juos teisman, priimtume sau rusų išgalvotąsias šlykščias provokacijas” (*Generolo K. Musteikio prisiminimai*).

Toliau prezidentas Antanas Smetona ministrams priminė įvykusį Valstybės Gynimo Tarybos posėdį, kuriame buvo nutarta, kad, gresiant iš rusų pusės Lietuvos nepriklausomybei, mes ginklu priešinimės. “Dabar tas laikas atėjo”, - sakė A. Smetona, ir pasiūlė ultimatumą atmesti ir gintis ir paprašė pasisakyti kitus. Pirmasis prabilo Kazys Bizauskas, įrodinėdamas, kad ultimatumą reikia priimti ir siūlė nusileisti rusams. K. Skučą ir A. Povilaitį reikia paaukoti valstybės gerovei. Kai tai K. Bizauskas pasakė, kaip teigia K. Musteikis, prezidentas A. Smetona pašoko iš kėdės ir, pirštu durdamas į K. Bizauską, pasakė: “Kai tu būsi mano vietoje, tai galėsi išduoti, aš to nepadarysiu”. Bet K. Bizauskas vėl siūlė ultimatumą priimti ir nesipriešinti rusams. Juozas Audėnas buvo už ultimatumo priėmimą. Kazys Musteikis pasisakė, jog visų ultimatumo punktų priėmimas reikštų visišką Lietuvos okupaciją ir siūlė jį atmesti ir pasipriešinti ginklu. Kazimieras Masiliūnas pasisakė už nesipriešinimą, Konstantinas Šakenis už pasipriešinimą. Iškviestas gen. Stasys Raštikis pasakė, kad kariuomenė neparuošta ir nereikia rusų erzinti. O Kariuomenės vadas gen. Vincas Vitkauskas pasakė, kad gintis neįmanoma. Tada prez. A. Smetona griežtai pareiškė, **kad ultimatumo nepriima** ir todėl negali pasilikti krašte, nes rusai priverstų jį pasirašyti visokius dokumentus ir tuo pačiu subolševikinti Lietuvą.

Prezidentas pagal Konstituciją pavedė savo pareigas eiti ministrui pirmininkui Antanui Merkiui ir dėl K. Skučo ir A. Povilaičio likimo dar kartą priminė: “Žiūrėk, kad šių žmonių gyvybė nebūtų mums ant sąžinės”.

S. Tūbėnas

SEIMO PIRMININKAS KAUKAZE

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas tvirtina, kad Rusijos karių pervedimas iš Gruzijos į Armėniją parodo ją kaip Pietų Kaukazo žaidėją, kuri nepadeda regionui būti taikiu.

“Nedviprasmiškai tiek gruzinai, tiek azerbaidžaniečiai yra pasakę, jog Rusija yra žaidėja Pietų Kaukaze, kad ne be jos įtakos ir ne be jos rankos Pietų Kaukaze atsirado daugelis agresyvių separatistinių judėjimų. Ne be jos įtakos sukurtos autonominės valstybės ir Rusija palaiko šių autonominių darinių vadus bei nepadedą Gruzijai ir Azerbaidžanui spręsti savo šalių teritorinio vientisumo klausimų”, - “Žinių radijui” telefonu sakė A. Paulauskas.

Jo teigimu, nors terminas, per kurį Rusija turi išvesti iš Gruzijos savo karius yra pakankamai ilgas, tačiau ši valstybė, pasak A. Paulausko, yra patenkinta. “Jie patenkinti, kad rusai apsisprendė įvykdyti tarptautinius įsipareigojimus ir išvesti kariuomenę iš Gruzijos. Treji metai išvesti 3 tūkst. karių yra pakankamai ilgas laikas, tačiau jie mano, kad ir šis susitarimas yra žingsnis į priekį”, - sakė Seimo vadovas.

Tačiau Rusijos sprendimu išvedus karius iš Gruzijos perversti juos į Armėniją nepatenkintas Azerbaidžanas, kuris, parlamentaro tvirtinimu, ši žingsnį suvokia kaip Armėnijos stiprinimą ir neprisidėjimą

prie konflikto tarp šių valstybių sprendimo.

Konflikto tarp Armėnijos ir Azerbaidžano dėl Kalnų Karabacho, kurio metu Armėnija okupavo 7 Azerbaidžano teritorijos rajonus ir laiko juos savo dispozicijoje, išsprendimas, Seimo pirmininko teigimu, artimiausiu metu sunkiai įsivaizduojamas.

Be to, Armėnija, jo tvirtinimu, šiuo metu nekelia tikslo integruotis į ES ar NATO, o ateitį sieja su Rusija.

ELTA primena, jog Seimo pirmininkas pradėjo vizitą po Pietų Kaukazo šalis, kur siekia dalytis integracijos į ES ir NATO patirtimi bei aptarti tarp-parlamentinį bendradarbiavimą.

Per savaitę jo vadovaujama delegacija ketina apsilankyti trijose valstybėse: Baku (Azerbaidžanas) jo vadovaujama delegacija viešėjo birželio 4-6 dienomis, Tbilisyje (Gruzija) - birželio 7-8 dienomis, Jerevane (Armėnija) ketino apsilankyti birželio 9-12 dienomis.

A. Paulausko tikinimu, šios trys valstybės plėtojasi pakankamai skirtingai, o jų parlamentai valstybių raidos kryptis taip pat apibrėžę nevienodai. Azerbaidžanas, anot jo, aiškiai išdėstė savo orientaciją į NATO ir jau pradėjo kalbėti apie eurointegracinius procesus, o Gruzija tuos tikslus jau patvirtinusi konkrečiais parlamente priimtais dokumentais

UZBEKISTANAS NEĮSILEIDO
J. SOLANOS ATSTOVO

Bruselis, birželio 4 d. (ELTA). Europos Sąjungos vyriausiasis atstovas užsienio politikos ir saugumo klausimams Javier Solana apgailestauja dėl to, kad Uzbekistano valdžia atsisakė išduoti vizą jo asmeniui atstovui žmogaus teisių klausimams Michael Matissen. J.Solana tai pareiškė Briuselyje paskelbtame laiške Uzbekistano prezidentui Islam Karimov. "Didžiai apgailestauju, kad jūsų vyriausybė priėmė sprendimą nepriimti mano specialiojo atstovo, - pabrėžė J. Solana. - Aš manau, kad spe-

cialieji pasiuntiniai turi turėti galimybę bet kuriuo momentu perduoti laiškus ir vesti dialogą. Tai, beje, yra svarbi sudedamoji mūsų bendradarbiavimo susitarimo dalis".

Uzbekistano valdžia kol kas neaiškina, kodėl atsisakyta išduoti vizą ES darbuotojui.

ES ragina atlikti tarptautinį nepriklausomą įvykių Andižane tyrimą. Oficialusis Taškentas teigia, kad ten slopinant riaušes žuvo apie 200 žmonių. Neoficialiais duomenimis, žuvusiųjų skaičius yra kelis kartus didesnis.

V. PUTIN SIŪLĖ PANAUDOTI GINKLUS PRIEŠ
UKRAINOS "ORANŽINĖS REVOLIUCIJOS" DALYVIUS

Kijevas, birželio 3 d. (ELTA). Amerikiečių milijardierius ir filantropas George Soros teigia, jog Rusijos prezidentas Vladimir Putin siūlė buvusiam Ukrainos prezidentui Leonid Kučma panaudoti ginklus prieš pernai kilusios "oranžinės revoliucijos" dalyvius.

"Prezidentas V.Putin per "oranžinę revoliuciją" patarė L.Kučma paleisti ugnį į žmones. Laimė, L.Kučma šio patarimo nepaklausė", - pareiškė

ir sprendimais.

Gruzija, Seimo vadovo vertinimu, išsiskiria iš šių trijų valstybių kaip regiono vedančioji, kuri gali vadovauti regionui ir veikti jo vardu. Tokia galimybė, pasak A. Paulausko, atsiradusi todėl, kad jos santykių su Armėnija ir Azerbaidžanu neslegia istorinės priežastys ar etniniai konfliktai.

Gruzija, pasak jo, turi daug problemų, tačiau jauni žmonės, energija ir optimizmas padės jai pasiekti savo tikslus. “Akivaizdu, kad Gruzijoje dar, švelniai tariant, nemažai problemų, kurias ji turėtų spręsti. Tai visų pirma ekonomika, kuri sugriauta nacionalinių konfliktų metu, biudžetas toks mažytis, kad sunku įsivaizduoti, kaip gali pragyventi valstybė, surinkdama tokį mažą biudžetą, korupcija, teisės sistema, žmogaus teisės, nuosavybės klausimai, -kalbėjo parlamento vadovas. - Bet ten matome jaunus žmones, didelę energiją, optimizmą, norą ir, manau, kad kaip tik to ir reikia siekiant šių tikslų. Tikiu, kad Gruzija tikrai susidoros su iškeltomis užduotimis”.

Jo teigimu, sunku įvardinti konkrečius terminus, kada Gruzija bus priimta į NATO, bet pastangos, demokratinės permainos ir ekonominiai pertvarkymai labai prisidės prie regiono plėtros ir pačios Gruzijos atsigavimo.

RUSIJOJE STEIGIAMAS
PROPAGANDINIS
KANALAS
UŽSIENIEČIAMS

Maskva, birželio 7 d. (lenta.ru). Rusijoje steigiamas naujas propagandinis kanalas užsieniečiams "Russia Today", savo programas transliuosiantis anglų kalba. Pasak Rusijos pareigūnų, naujojo kanalo tikslas pristatyti Rusiją pasauliui. Televizijos kanalo steigėja - naujienų agentūra "RIA Novosti".

Projekto biudžetą vien iki šių metų pabaigos sudarys 30 milijonų dolerių. Pasak projekto vadovės 25 metų žurnalistės Margaritos Simonjan, naujasis kanalas turėtų tapti "rusiškuoju BBC" ir pateikti Rusijos požiūrį į įvykius pasaulyje.

Numatoma įsteigti korespondentų punktus - Briuselyje, Vašingtone, Londone ir Jeruzalėje.

Naujasis visą parą transliuosiantis televizijos kanalas savo veiklą turėtų pradėti iki šių metų pabaigos.

demokratijos stiprinimo buvusios SSRS respublikose. Kijeve jis neigė finansavęs "oranžinę revoliuciją" Ukrainoje.

Lietuvos Respublikos Seimo ir Lenkijos Respublikos Seimo narių asamblėjos XIII sesija Vilniuje 2005 m. birželio 4 d.

Linos Žilytės nuotr.

BENDRA LIETUVOS IR LENKIJOS PARLAMENTARŲ STRATEGIJA

Vilnius, birželio 5 d. (ELTA). Lietuvos ir Lenkijos parlamentarų asamblėja mato būtinybę parengti Baltarusijos valdžios atžvilgiu vykdomos politikos bendrą strategiją, kurios tikslas - skatinti ir padėti kurti šioje šalyje pilietinę visuomenę. Tai pažymima Vilniuje priimtame Lietuvos ir Lenkijos parlamentarų asamblėjos pareiškime.

Šiame vienbalsiai priimtame dokumente abiejų šalių parlamentarai patvirtino būtinumą aktyviai remti viena kitą įvairiuose Europos Sąjungos forumuose reaguojant į visų lygių Baltarusijos valdžios ribojimus, susijusius su tautinių mažumų diskriminavimu šioje šalyje.

Vilniuje įvykusioje Lietuvos ir Lenkijos parlamentarų asamblėjos 13-ojoje sesijoje taip pat akcentuotas abiejų šalių parlamentų narių ir prezidentų Valdo Adamkaus ir Aleksander Kwasniewski aktyvus dalyvavimas įveikiant politinę krizę Ukrainoje.

Asamblėjos sesijoje aptarti Lietuvos ir Lenkijos narystės ES pirmųjų metų rezultatai. Asamblėja pareiškė įsitikinimą, jog sėkmingų pirmųjų metų ES įrodymas yra ir tai, jog Lietuvoje narystės ES palaikymas nesumažėjo, o Lenkijoje - padidėjo.

"Tai ypač svarbu prieš šių metų rudenį Lenkijoje vyksiantį referendumą dėl ES konstitucinės sutarties ratifikavimo. Referendumų rezultatai Prancūzijoje ir Nyderlanduose neturėtų neigiamai paveikti referendumo baigties Lenkijoje", - prognozuojama Lietuvos ir Lenkijos parlamentarų asamblėjos priimtame pareiškime.

Šių metų Lietuvos ir Lenkijos parlamentarų asamblėjos apdovanojimai įteikti Lietuvių literatūros ir tautosakos institu-

to direktoriui, Vilniaus universiteto Lenkų filologijos katedros vedėjui profesoriumi, habilituotam daktarui Algiui Kalėdai ir buvusiam Lenkijos Seimo nariui, Balstogės universiteto profesoriumi, habilituotam daktarui Adam Dobronski.

SIŪLO VILNIUJE ĮAMŽINTI KATYNĖS AUKŲ ATMINIMĄ

Vilniuje posėdžiavę Lietuvos ir Lenkijos parlamentarai pasiūlė Vilniuje įamžinti Katynės aukų atminimą. Toks siūlymas pateiktas Lietuvos ir Lenkijos Seimų parlamentinės asamblėjos prezidiumo priimtame pareiškime. Jame primenama, kad neseniai pasaulis minėjo Antrojo pasaulinio karo Europoje pabaigos 60-metį, kiek anksčiau - Katynės žudynių, kurių metu buvo sunaikinta per 22 tūkstančius lenkų karo belaisvių, elito atstovų, 65-ąsias metines.

Per Katynės žudynes buvo sunaikinta per 22 tūkst. lenkų karo belaisvių, elito atstovų. "Dabar visiškai aišku, kad tarp aukų Katynėje yra ir buvusių Vilniaus, Vilniaus krašto, Lietuvos žmonių. Jau žinoma apie 200 pavardžių", - sakoma Asamblėjos prezidiumo pareiškime, kurį pasirašė Asamblėjos pirmininkai - Lietuvos Seimo

vicepirmininkas Česlovas Juršėnas ir Lenkijos Seimo vicepirmininkas Tomasz Nałecz.

Pareiškime taip pat primenama, kad šių metų kovą Lenkijos parlamentas, o balandį Lietuvos Seimas priėmė rezoliucijas "Dėl Katynės žudynių metinių".

Sovietų Sąjungos saugumo NKVD 1940 metų kovo mėnesį Katynės miške, prie Gneizdovo kaimo dabartinėje Rusijos Smolensko srityje, surengė Lenkijos karininkų žudynes.

Vykdydami sovietų diktatoriaus Josifo Stalino įsakymą, saugumiečiai Katynėje ir kitose vietose sušaudė daugiau kaip 20 tūkstančių Lenkijos kariškių, kurie buvo imti į sovietų nelaisvę, kai po Molotovo-Ribbentropo pakto 1939 metų rugsėjį SSRS įsiveržė į Lenkiją.

1943 metais naciai aptiko masinę kapavietę, ekshumavo palaikus, ir apkaltino žudynėmis sovietus. 1944 metais, išvarę nacių kariuomenę, sovietai dar kartą ekshumavo palaikus ir apkaltino žudynėmis nacius. Tik 1989 metais, Sovietų Sąjungoje prasidėjus viešumo epochai, tuometinis vadovas Michail Gorbačiovas pripažino, kad už lenkų kariškių žudynes atsakingas NKVD.

NATO ŠALIŲ ORO POLICIJOS MISIJA BALTIJOS ŠALYSE PAILGĖS

Vilnius, birželio 4 d. (ELTA). Baltijos šalių oro erdvę patruliuojantys įvairių NATO šalių kariškiai nuo kito pavasario Zoknių bazėje įsikurs ne trims, o keturiems mėnesiams. Pasak krašto apsaugos ministro Gedimino Kirkilo, pailginti kiekvienos šalies karių misiją pasiūlė pačios NATO valstybės. "Jos nusprendė, kad geriau - ilgesnė misija. Praeina nemažai laiko, kol pasiruošia-

ma įsikurti, adaptuojasi kariai, todėl geriau atvykti ilgesniam laikui", - *Eltai* sakė ministras. Šiuo metu Lietuvos karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje Zokniuose dislokuoti Nyderlandų kariai su keturiais naikintuvais "F16 Fighting Falcon" savo misiją baigs birželio pabaigoje.

Liepą juos pakeis Vokietijos kontingentas su Vietnamo karo laikotarpio reaktyviniais naikintuvais "Phantom", po jų at-

PREZIDENTO ŽODIS - LEMTINGAS SUSIKOMPROMITAVUSIEMS PAREIGŪNAMS

Vilnius, birželio 6 d. (TV3). Nors parlamentinėje valstybėje prezidentui konstitucija nesuteikia didelių galių, šalies vadovo išreikšta pozicija vidaus politikos klausimais visada buvo svari. Per nepriklausomybės metus prezidento žodis buvo lemiamas net dviems premjerams. 1996 m. bankų griūties metais iš bankrutuojančio banko pirma visų savo indėlį atsiėmusį premjerą Adolfą Šleževičių palikti postą privertė tik prezidento Algirdo Brazausko kreipimasis į Seimą dėl jo įgaliojimų sustabdymo. 1999 m. nepatenkintas premjero Gedimino Vagnoriaus vykdoma politika, nepasitikėjimą premjeru išreiškė prezidentas Valdas Adamkus. Į atvirą kovą su prezidentu įsivėlęs G.Vagnorius paliko postą. Praėjus daugiau nei penkeriems metams Gediminas Vagnorius neabejoja, kad ir prezidento pastabos, ir jo sprendimas buvę teisingi. "Tai nebuvo nei korupcija, nei interesai. Bet politinės problemos, kurios taip pat sprendžiamos atsistatydinimo keliu. Jeigu neturi palaikymo, vienintelis būdas - pasitraukti ir leisti kitiems dirbti", - sakė G.Vagnorius.

Tais pačiais metais postą paliko ir prezidento pasipiktinimą išgirdęs susisiekimu ministras Algis Žvaliauskas. Jo veikla suabejota paaiškęjus, kad vyriausybiniu lėktuvu nuvykęs į Švediją ministras su svita ne tik sprendė Klaipėdos uosto problemas, bet ir medžiojo. Tuomet ne iškart sureagavęs į prezidento raginimą palikti postą, A.Žvaliauskas tikina, kad dabar elgtųsi kitaip. "Nieko nesigailiu, tik manau, kad per vėlai viena diena. Iš tikrųjų, vos tik paskelbiamos abejonės, reikia nedelsiant atsistatydinti, o kai nuomonę pasako prezidentas - net diskutuoti nėra ką", - dėsto A.Žvaliauskas.

Prezidento išreikštas nepasitikėjimas 1999 m. privertė atsistatydinti ir valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministrą Sigitą Kaktį. Jis visuomenei ir prezidentui abejonių sukėlė dėl

ministro pajamų neatitinkančių brangių sklypų ir "Mažeikių naftą" valdantiems "Williams" atstovams išnuomoto prabangaus namo. Pažeidęs brangaus turto deklaravimo tvarką, S. Kaktys kelias savaites pasispyriojęs paliko postą. Po metų kilus įtarimams, kad su Užsienio reikalų ministerija nederintoje kelionėje į Maskvą derybose su "Gazprom" galėjo būti atstovaujami Vakarų Lietuvos pramonės konfederacijos vadovo Antano Boso interesai, griežto prezidentūros vertinimo susilaukė ir ūkio ministras Eugenijus Maldeikis. Nelaukdamas jokių tyrimų Maldeikis atsistatydino.

Griežta prezidento pozicija prieš trejus metus privertė atsistatydinti ir korupcijos voratinklio apraizgytos vaistų kontrolės tarnybos vadovą Vytautą Budniką, išvykusį paslaptingos kelionės pas Rusijos farmacijos magnatą Bryncalovą. Prezidentui pasipiktinus, kad bet koks etnografinis ansamblis gali laimėti valstybinės įmonės kompiuterizavimo konkursą, atsistatydino ir Sodros direktorius Dalius Prevelis, pastebėtas atostogaujantis Kretoje drauge su Sodros kompiuterizavimo konkursą laimėjusios bendrovės "Etnomedija" vadovu.

Prezidentas Valdas Adamkus nepasitikėjimą dėl įtartinos veiklos pareiškė ūkio ministrui Viktorui Uspaskichui, įtariamam protegavus Maskvoje savo bendrovę ir neteisėtai gavus SAPARD paramą, bei sostinės merui Artūriui Zuokui, įtariamam korupciniais ryšiais su bendrove "Rubicon". Nors nė vienas prezidento pasitikėjimą praradęs pareigūnas neišsilaikė poste, ūkio ministras pareiškė, kad jam svarbesnė nei prezidento yra Seimo komisijų nuomonė. O sostinės meras, nors ir apsvarstęs atsistatydinimo galimybę, žengti šio žingsnio taip pat neskuba. Po šito pareiškimo mes įsitikinsim, kokią įtaką turi Valdas Adamkus. Šitas atvejis naujas - bus patikrintos prezidento galios.

vyks JAV kariai su F16. 2006 metų sausio 1 dieną misiją iš amerikiečių perims lenkai su sovietinės gamybos naikintuvais "MiG-29". Kaip sakė G. Kirkilas, Lenkijos kontingentas bus paskutinis, kuris mūsų šalyje įsikurs trims mėnesiams. Po to misijos laikas pailgės trečdaliu.

Kol kas tolesnis atskirų šalių oro policijos misijų rotacijos grafikas nepatvirtintas. Anot ministro, pakeisti lenkus siūlosi įvairios valstybės, tačiau grei-

čiausiai naują misijų ciklą pradės Ispanijos kariai.

2004 metų kovą Šiaurės Atlanto Tarybai sankcionavus oro policijos misiją tinkamų oro gynybos pajėgumų neturinčiose Baltijos šalyse NATO sąjungininkai paeiliui siunčia misijai į Zoknių oro bazę prie Šiaulių savo lėktuvus, lakūnus ir aptarnaujančią personalą.

Iki Lietuvos narystės NATO mūsų šalies oro erdvę kontroliavo mokomieji naikintuvai.

PRANCŪZAI NESAKĖ “NE” EUROPOS SĄJUNGAI

Dr. Leonas Milčius

I.

Kai su savo miesteliu ar savo kraštu tenka supažindinti svečius, visada pamatai, kas ne taip padaryta, kas galėtų būti geriau, o kas iš tikro vertinga. Tada suvoki, kad ir pats dar tiek mažai žinai, kad nesame jau tokie prasti ir, kad kartais galime būti labai įdomūs. Iš kitos pusės supranti, kad savo kraštą, jo savitumą reikia daug plačiau atverti ne tik svetimiesiems, bet ir saviems, lietuviams, kurie gyvendami svetur, savąją istoriją, savuosius žmones jau primiršo.

Ne vieną kartą teko sutikti ir priimti tikrą Lietuvos draugą iš Prancūzijos Jean Marcel Bigot. Gyvendamas Le Mane (Sarto departamentas), Jean Bigot kiekvienais metais lankosi Lietuvoje. Jo ir jo draugų iš Le Mane “Rotary” klubo lėšomis bei pastangomis Avikilų kaime įkurti katalikiški Marijampolės vaiko tėviškės namai, kuriuose, nežiūrint įvairių iškilusių problemų, šiandien juose gyvena 93 tėvų meilės netekę vaikai. O ir kitus šio tauraus žmogaus padarytus darbus Lietuvai per visus mūsų Nepriklausomybės metus tektų skaičiuoti ne vienetais, bet dešimtimis. Tad labai palankiai priėmiau jo prašymą šios kelionės metu nors trumpai jį ir jo bičiulius supažindinti su Raudondvariu, Kauno rajonu. Džiaugiuosi, kad Raudondvario seniūnas Tomas Gaidamonis ir Raudondvario bendruomenės centro valdybos

direktorė Laura Janušauskienė mielai sutiko padėti surengti svečių priėmimą bei kartu pabendrauti.

Prieš atvykstant į Raudondvarį, svečiai buvo Marijampolėje, susitiko su savivaldybės meru Vidmantu Braziu ir aptarę galimybę vėl atnaujinti vaiko tėviškės namų finansavimą bei remti Avikilų vaikų profesinį rengimą Marijampolės profesinio rengimo centre. Vėlesnis kelionės Lietuvoje tikslas – aplankyti Vilniaus rajone kartu su Švento Jono kongregacijos vienuoliais jų įkurtą Rudiškių vasaros stovyklą gatvės vaikams.

NAUJALIO GIMTINĖJE

Simboliška, bet taip jau gavosi, kad savo viešnagę svečiai pradėjo nuo tos vietos, kurioje anksčiau buvo Juozo Naujalo gimtinė, nuo Raudondvario bažnyčios. Lyg ir ne vieną knygą buvau skaitęs apie Raudondvario istoriją, girdėjau įvairių prisiminimų, pasakojimų, tačiau ir šį kartą su dideliu malonumu kartu klausiausi tokio šilto, gražaus ir informatyvaus mūsų parapijos klebono dek. kun. Augustino Paulausko pasakojimo apie Raudondvario bažnyčios istoriją, jos sugriovimus abiejų pasaulinių karų metais ir vėlesnius atstatymus, apie bažnyčioje esamus paveikslus, grafienų Vandos Vankavičiūtės-Tiškevičienės ir Klaros Elzbietos

Su svečiais prie Raudondvario pilies bokšto: iš kairės į dešinę – Leonas Milčius, Jean Marcel Bigot, Gerad Doucet, Irena Bugailienė, Leonas ir Irena Kirkilai, Joseph Garnier, Jocelyne Beucher Gohier, vertėjai Vaclovas ir Stefanija Čepukėnai, Marie Jose Doucet, Laura Janušauskienė, Regina Ingelevičiūtė.

Leono Milčiaus nuotr.

Bankroft – Tiškevičienės išlikusius antkapinius paminklus bei kitus meno kūrinius. Pirmojo pasaulinio karo metais caro karinei valdžiai nutarus bažnyčią visiškai sugriauti, tik per pusę valandos buvo leista išnešti paveikslus ir kitus bažnytinius daiktus. Ir žmonės nešė, gelbėjo, saugojo, o vėliau ant tų pačių pamatų ir visą bažnyčią atstatė. Negailestingas buvo ir Antrasis pasaulinis karas, sugriauti ir į bažnyčios vidų suvirtę bokštai, ilgiems metams vėl bažnyčią atėmė. Bet ir vėl ji buvo atstatyta, ir vėl lankoma. Tiesa, priežiūros, brangaus remonto reikia ir dabar. Tik visa bažnyčios istorija tokia jaudinanti ir rodo, ne tik *Bažnyčios*, bet ir čia gyvenančių žmonių, pagaliau lietu-

vių tautos tvirtumą.

Kalbant apie bažnyčios šventoriuje trijų kryžių kompoziciją, buvo prisiminti pokario trėmimai Lietuvoje, Sąjūdžio įkūrimas ir jo veikla Raudondvaryje. Šalimais jau sužaliavęs gražus Sąjūdžio atminties ažuolynėmis, svečiams priminė, kad gražiausi Sąjūdžio veiklos metai, jo darbai gyvi ir dabar. Vėliau, aplankius Rezistentų kapinaites, papasakojus kas ir kokiomis aplinkybėmis čia buvo palaidotas, perlaidotas, svečiai, tikiu, suprato ir mūsų kartos istorijos tragizmą, jos skaudulius ir iš jų iškilusias vidines tautos jėgas, kurios Lietuvą 1990 metais atvedė į Nepriklausomybę.

Svečius taip pat priėmė Raudondvario seniūnas Tomas

Gaidamonis. Jis supažindino su seniūnija, jos istorija, papasakojo apie gyvenančius žmones, jų darbus, esamas problemas ir perspektyvas. Prancūzai teiravosi, kaip žmonės gyvena, kuo verčiasi ir ar yra verslo, pramonės įmonių.

Vis didesnę svarbą Raudondvariui įgyja pilyje įkurtas Juozo Naujalo memorialinis muziejus. Muziejaus direktorės Zitos Nekrošiūtės pastangomis jo fondai nuolat papildomi naujais eksponatais, tad pati direktorė svečiams tikrai daug ir vaizdžiai papasakojo ne tik apie kompozitorių Juozą Naujalį, jo gyvenimą bei paliktų kūrinių svarbą Lietuvai, bet ir apie pilį, parką, visą Raudondvarį.

(Bus daugiau)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

CIV.

Lietuva pagal 1940 m. liepos 21 d. jos Liaudies seimo ir rugpjūčio 3 d. SSRS Aukščiausiosios Tarybos įstatymą, yra SSRS sudedamoji dalis [...]

Vakar Trečiasis SSRS liaudies deputatų suvažiavimas Lietuvos klausimu priėmė nutarimą. TSRS Prezidentas M. Gorbačiovas pateikė mokslškai pagrįstą įvykių Tarybų Lietuvoje įvertinimą. Lietuvos Komunistų partija, įkurta 1918 m. spalio 1-3 d., tęs kovą, kad išsaugotų Lietuvoje socializmą ir jos tarybinį valstybingumą.

Mūsų nebaugina nei konservatyviųjų, nacionalistinių jėgų šmeižtai, nei pjudymas, nei persekiojimas. Komunistai internacionalistai į Aukščiausiosios Tarybos rinkimus ėjo pareikšdami, kad jie yra už tary-

binę Lietuvą SSRS sudėtyje. Tad neatsitiktinai prieš juos stijo visos separatistinės jėgos; jie negalėjo naudotis nei radiju, televizija, nei kitomis masinės informacijos priemonėmis. Komunistai internacionalistai ir dabar nedviprasmiškai yra už Tarybų Lietuvą SSRS tautų šeimoje, už jos nepriklausomybę nuo kapitalistinio pasaulio.

Jeigu dabartinė Respublikos Aukščiausioji Taryba priimtų įstatymą, uždraudžiantį LKP ant SSKP platformos veiklą, partija ir toliau veiks, bet, matyti, tektų pakeisti jos organizacinę struktūrą, veiklos formas ir metodus. Taip, Tarybų Lietuvoje šiandieną tokia padėtis, kad progresyvosios jėgos yra persekiojamos. Bet aš ne pesimistas. Aš tikiu, kad Lietuvoje

vėl galios SSRS Konstitucija, bus atkurta tarybinė santvarka. Bet tam būtina: pirma, suburti visus Lietuvos komunistus; antra, patvirtinti naują partijos organizacinę struktūrą ir jos veiklos formas; trečia, konsoliduoti tam tikslui visas pažangiąsias Lietuvos jėgas.

Tai, kas šiandien yra Lietuvoje, mums nebuvo netikėta. Mes tam rengėmės. Mūsų jėgą Aukščiausioji Taryba ir separatistinės jėgos pajuto jau pirmosiomis savo veiklos dienomis. Komunistai ėjo į mases, aiškino, kas ir dėl ko vyksta Lietuvoje. Bet mūsų silpna vieta tai, kad neturime savo spaudos organo - laikraščio. Mes jį kuriame. Mums reikia turėti ir savo televiziją, ir turėti savo patalpą darbui. Bet šie sunku-

mai bus įveikti.

Aš prašau SSKP Centro Komiteto plenumo išsakyti savo nuomonę dėl politinių įvykių Lietuvoje ir nedelsiant pradėti per sąjungines masinės informacijos priemones aiškinti žmonėms, kas iš tikro vyksta Lietuvoje. Dar kartą noriu priminti, kad Lietuvos komunistai, tęsdami revoliucines tradicijas, nesutinka su socializmo deformacijomis, Stalino kulto padariniais, griežtai prieštarauja bet kokiam nacionalizmui, buržuazinės santvarkos atkūrimui ir yra už atnaujintą socialistinę santvarką, kuri remiasi humanistiniais principais, už demokratiją, internacionalizmą, už visų tautų ekonominę ir kultūrinę pažangą vieningoje SSRS. Ačiū už dėmesį.”

Žodžiu, M.Burokevičius, kalbėdamas LKP “ant SSKP platformos” vardu, patvirtino, kad jis ir jo partija visomis galiomis kovos prieš nepriklausomą, demokratine respublika pasiskelbusią Lietuvą, ragins prieš tos kovos prisidėti ir visą SSRS.

SSKP CK plenumas “audringais plojimais” pritarė M. Burokevičiui.

Baigėsi “dainuojančios revoliucijos” periodas.

Vilniuje įvykusiame mitinge, skirtame pažymėti Kovo 11-osios penktąsias metines (1995 m.), buvęs Sąjūdžio vadas, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas prof. V.Landsbergis kalbėjo:

“Prieš penkerius metus kovo 10-osios pvakary į Vilnių traukė ir jau posėdžiavo deputatai - pirmąsyk per 50 metų *iš tikrųjų* išrinkti atstovai į Lietuvos parlamentą. Dar ne visi tą dieną buvo išrinkti, bet jau pakako, kad Aukščiausioji Taryba galėtų teisėtai pradėti darbą. Kovo 10-osios vakarą reikėjo atlikti kai kuriuos procedūrinius dalykus - atidaryti sesiją, išrinkti mandatų komisiją ir duoti jai laiko ligi kitos dienos ryto - kad tą svarbiausią dieną nebereikėtų gaišti su mandatais, kad pakaktų kovo 11-osios valandų ir minučių visiems numatytiems darbams.

(Bus daugiau)

AMBASADORIUS V. UŠACKAS RAGINA NARYSTĖS ES SIEKIANČIĄ UKRAINĄ

Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose Vygaudas Ušackas birželio mėn. 7 d., Vašingtone surengtoje konferencijoje ragino Ukrainą, po neigiamų referendumų Prancūzijoje ir Olandijoje dėl ES Konstitucijos bei prasidėjusių diskusijų dėl ES tolesnės raidos, dėti dar didesnes pastangas stiprinant demokratines institucijas ir kuriant laisvos rinkos ekonomiką bei sėkmingų reformų faktais artinti šalies asociaciją su ES.

V.Ušackas teigė, kad Lietuva iš savo patirties žino, kad ruošimasis narystei Europos Sąjungoje yra ilgas ir sudėtingas darbas, užtrukęs beveik penkiolika metų nuo Nepriklausomybės atkūrimo ir dešimt metų nuo deklaruoto siekio būti ES nare. “Tačiau, kaip tik nenuspėjamumo ir nepapildytumo momentus mums pavyko išnaudoti su tikslu konsoliduoti Lietuvos visuomenę bei šalies politines jėgas reikalingoms reformoms vykdyti” – sakė Lietuvos diplomatas. V.Ušackas pažymėjimo, kad “prasidėjusių itin svarbių debatų apie ES ateitį momentu, Ukraina turėtų mesti iššūkį tiek sau, tiek Europos Sąjungai bei realiais darbais ir sėkmingomis vidaus reformomis kryptingai siekti ES narystės perspektyvos”.

“Stebūklas neįvyks, ir Jūs netapsite ES nariais nei per naktį, nei per vienerius metus” – teigė V.Ušackas. “Tačiau vykdydami būtinas ekono-

mines, teises, administracines reformas Jūs padarysite progresą, siekiant narystės Pasaulio prekybos organizacijoje, užsitikrinant rinkos ekonomikos statusą bei parodant konkrečiais darbais Jūsų nuoseklumą ir ištikimumą, išreikštam siekiui asocijuotis su Europos Sąjunga” – sakė V. Ušackas. Jis taip pat pažymėjo, kad laisvės ir demokratijos sklaida Ukrainoje bei kitose naujose ES rytų kaimynėse yra vienas iš vieningos ir stiprios Europos Sąjungos laukiančių XXI a. iššūkių, apie kurį labai svarbu priminti ES piliečiams ir jų išrinktiems vadovams.

Konferencija “JAV-Ukrainos politinis dialogas”, kurioje aptariamos Ukrainos vidaus ekonominės reformos, šios šalies vadimuo regione, pasiruošimas narystei ES bei integracija į NATO, JAV sostinėje Vašingtone vyksta birželio mėn. 6-9. Konferencijoje dalyvauja daugiau nei šimtas JAV, Europos ir Ukrainos politikų, diplomatų, akademinių bendruomenės atstovų. Konferenciją organizavo JAV Atlanto taryba.

LR ambasados inf.

LVS “Ramovės” Clevelando skyr. pirm. Vytautas Januškis sveikina šventės dalyvius. *G.Juškeno nuotr.*

VETERANŲ ŠVENTĖ

Amerikoje yra švenčiama gegužės mėn. paskutinį pirmadienį žuvusių karių prisiminimo diena. Anksčiau ta šventė buvo vadinama Decoration Day, kurią buvo puošiami žuvusiųjų karių kapai. Ilgainiui ta šventė išplito į pamaldas bažnyčiose, paradus bei kitokias apeigas. Pirmą kartą ją paskelbė gen. John A. Logan 1868 metais, skirdamas gegužės 30 d. puošti pilietiniame kare žuvusių karių kapus. Tą dieną buvo paleisti iš tarnybos paskutiniai ano karo savanoriai. (Pagal Lietuvių Enciklopediją, IV t. 395 pusl.)

Laikui bėgant tas karių kapų puošimas tapo taikomas visų šiame krašte mirusių prisiminimui, dažnai atstodamas Vėlinių papročius. Tačiau Vėlinės yra tebešvenčiamos pietinėse JAV srityse – Louisianoje, Texase ir kt.

Pas mus, Clevelande, gegužės 31 d. pirmadienį buvo vėsus, bet be lietaus rytas. Šv. Jurgio parapijon suvažiavo Katalikų karo veteranų 613-to posto nariai, Clevelando Ramovės veteranai bei Jurginės parapijiečiai. Pagal dviejų trimitininkų grojamą maršą iš šventoriaus su vėliavomis atžygiavo klebonijos sodan veteranai ir ramovėnai, Šventės dalyviai išsirikiavo prie veteranų statyto paminklinio vėliavos stiebo. Pagal šio krašto tradiciją iki pusės stiebo buvo iškelta žvaigždėtoji JAV vėliava, trimitininkams grojant himną. Jurginės klebonas ir veteranų posto kapelionas kun. Juozas Bacevičius prabilo į šventės dalyvius. Šautuvų salvėmis buvo pagerbti kovose žuvę ginklo draugai, o prie vėliavos stiebo paminklinio akmens, kurį dengė kario

šalmas, buvo padėtas gėlių vainikas. Žuvę kovų draugai trimitų garsams skambant pagerbti “Ateina naktis...” melodija.

Iš sodo su vėliavomis nužygiavo bažnyčion, prie Šv. Sebastijono statulos ir dail. V. Raulinaičio sukurto paminklinės lentos – Žuvusiems už laisvę. Ten kapelionui skaitant mus palikusiuų pavardes, veteranų posto vadas R. Williams gesino simbolines žvakes. Mišias aukojo ir prisiminimo dienai skirtą pamokslą pasakė kun. J. Bacevičius.

Iškilmės buvo užbaigtos darbščiuųjų šeimininkų parengtais pusryčiais parapijos salėje. Pusryčių dalyvius ramovėnų vardu sveikino V. Januškis ir pabaigai prabilo veteranų posto vadas R. Williams. Su kun. J. Bacevičiaus malda ir palaiminimu skirstėmės namo. *Gerardas Juškėnas*

Aleksas Vitkus 60 METŲ PO JALTOS

VIII.

Churchill labiausiai stengėsi, kad pokarinėje Europoje Anglija ir toliau galėtų su Amerika vesti tampraus bendradarbiavimo politiką, ir kaip nors išlaikyti jėgų balansą, kurio įgyvendinimui reikėjo stiprios Prancūzijos. Jis nenorėjo ir Vokietijos tiek sutriuškinti, kad Europos širdyje atsirastų politinė tuštuma, kurią lengvai užpildytų rusai.

Stalinas, žinoma, norėjo užsitikrinti pokario Rusijos ir jos politinės sistemos saugumą, kurį jis suprato kaip pasiūlymą visų jos karo metu užimtų teritorijų, o kas liktų už jos naujai praplėstų sienų, turėtų tapti jos neginčijamų interesų sfera, kiek Europoje ir Azijoje.

Posėdžiai prasidėjo bendru

karinės padėties aptarimu, kur Stalinas galėjo pasigirti, kad Raudonosios Armijos sausio 12 prasidėjusi ofensyva per 18 dienų jau persirito per Oder upę, ir kad jų priešakiniai daliniai stovėjo beveik prie Berlyno vartų. Neiškentė Stalinas negėlęs vakarų sąjungininkams, priminęs, kad jie vis dar tebekovojo į vakarus nuo Reino, ir beveik nepasistūmėjo Italijos fronte.

Praėjus prie diskusijų dėl pokarinės Vokietijos, Stalinas norėjo visiško pastovaus Vokietijos suskaldymo į mažas valstybėles, ir FDR buvo linkęs su juo sutikti. Tam griežtai priešinosi Churchill, kol pagaliau buvo sutarta Vokietiją padalinti į laikinas okupacines zonas, o jos galutinį suskaldymą

palikti ateičiai. Praktiškai toks panašus suskaldymas vėliau įvyko savaime, kai po kelių metų atsirado vakarų remiama Federalinė Vokietijos respublika ir sovietų satelinė Demokratinė Vokietijos respublika. Anglams dar pavyko išsiderėti ir Prancūzijai gauti okupacinę zoną Vokietijoje.

Kitas punktas buvo reparacijų klausimas. Rusai pareikalavo 20 milijardų dolerių, kurių pusė eitų rusams. Churchill su tuo nesutiko, aiškindamas, kad panašiai iš Vokietijos reikalaus reparacijos po I-ojo pasaulinio karo ilgainiui pagimdė ir II-ąjį pasaulinį karą. “Ar mes vėl norime to paties?”, – klausė Churchill, į ką Stalinas atrežė: “Ar britai iš viso nori reparacijų?” Churchill nepasidavė, ir tas klausimas taip pat buvo atidėtas ateičiai.

LENKIJOS KLAUSIMAS

Daugiausiai ginčų Jaltos konferencijoje sukėlė Lenkijos klausimas. Iš aštuonių plenari-

nių sesijų net septyniose buvo kalbama apie Lenkiją, jos sienas ir jos ateitį. Kai jau Teherano konferencijoje Stalinas sau pasiglemžė, sąjungininkams nelabai priešinantis, beveik pusę visos tarpukario (1920-1939) Lenkijos teritorijos, jis Jaltoje mielai sutiko lenkus už tai kompensuoti nustumdamas vakarines Lenkijos sienas net iki Oder-Neisse upių, nors tokia kompensacija buvo tik maždaug pusė, ką Lenkija prarastų rytuose. Kai FDR paklausė, kiek ilgai tos žemės buvo lenkiškos, Molotov jam atsakė, kad “labai ilgai”. Tuomet prezidentas pasijuokė: Jei taip, tai gal ir anglai galėtų prašyti, kad Amerikos teritorija grįžtų D. Britanijai?”. Churchill čia padarė vaizdingą pastabą, kad “nenoriu, jog lenkiška žąsis mirtinai užspringtų vokiška teritorija”. Čia pat buvęs adm. Leahy taip pastebėjo FDR: “Ponas prezidento, tokia neiški formulė dėl Lenkijos yra

tokia elastiška, kad rusai ją gali ištempti nuo pat Jaltos iki Vašingtono, ir net neatrodys, kad jie laužo sutartį”.

Dar sunkiau buvo išspręsti būsimos Lenkijos vyriausybės klausimą. Churchill ir čia priminė, kad Lenkija buvo didžiausia rytų Europos valstybė, anglų sąjungininkė jau nuo 1939 metų, vienintelė, kuri netapo nacių Vokietijos satelite. Nežiūrint to, buvo nutarta, kad ką Raudonoji armija buvo užgrobusi karo pabaigoje, liks jai ir po karo. Ta “*A fortiori*” formulė bus pritaikyta ne tik Lenkijai, bet ir visoms kitoms rytų Europos valstybėms. Galima suprasti, kad ir Lietuvai. Stalinas tai argumentavo šitaip: “Mes nesutiksime, kad Lenkija ateityje vėl galėtų būti invazijos koridoriumi, taip kaip ji buvo du kartus per paskutinius 30 metų, - ir dar kartą, senais Napoleono laikais.

(Bus daugiau)

CLEVELAND, OH

AKADEMINĖ
ŽVAIGŽDĖ

Danutė Krivinskaitė šią vasarą pakviesta atlikti praktiką Morgan Stanley finansinėje kompanijoje (Bath, Ohio).

Danutė Krivinskaitė

Dana Čipkienė, žymioji Clevelando veikėja kultūros, verslo ir vadybos srityse, yra JAV Respublikonų kongresinio komiteto vadovybės pakviesta atvykti į Washingtoną iš Ohio valstijos ir dayvauti pasitarime Social Security, imigracijos ir kitais klausimais Atstovų rūmų komitetuose. Ji taip pat, kaip dabartinė NRCC garbės komiteto patarėjų tarybos pirmininkė, dalyvaus prezidento pietuose birželio 14 d. kartu su JAV Senato, Atstovų rūmų nariais ir Respublikonų partijos vadovybe.

Jaunoji ekonomikos studentė baigė Nortono gimnaziją ir buvo išrinkta salutatores (antrosios) pažymiu iš 200 mokinių. Gabioji ir kruopščioji jaunuolė per visus gimnazijos mokslo metus taip pat buvo įrašyta į mokslo garbės visuomenės sąrašą. Ketvirtaisiais gimnazijos metais ji klausė Akrono universiteto kursus universiteto garbės akademijos narės titulu.

Be mokslo garbių, aktyvioji jaunuolė pasižymėjo sporto, vaidybos, muzikos ir kitose srityse. Nuo mažens ją traukė sportas. Pradžios mokyklos metu ji mokėsi gimnastikos. Vėliau ji išrinkta būti šūkių vadove (cheerleader). Gimnazijoje daug žadančiai teniso žaidėjai, sumušusiai teniso rekordą, įteiktas “promise” pažymys. Taip pat ji pasižymėjo bėgime, šuolyje ir krepšinyje. Ji priklausė įvairiems klubams: *Key, Tri-Hi-Give*, forensikų, vaidybos, prancūzų kalbos, teismo ir t.t. Ji laimėjo teismo varžybų premiją.

Nuo penkto skyriaus ir pirmaisiais gimnazijos metais ji taip pat dalyvavo gimnazijos orkestruose, kur ji pagerbta trečiąja trimituotoja ir soliste. Tuo metu gimnazijos orkestras laimėjo Ohio solo ir ansamblio premiją.

Per visus gimnazijos metus ji išrinkta dalyvauti įvairiuose gimnazijoje statomuose vaidinimuose, tarp jų ir viena iš

Twelve angry jurors, vilką *Goldilocks teisme* ir t.t. O už savo roles vaidinimuose *Rebel Without a Cause* ir *Our Town* ji laimėjo geriausios šalutinės aktorės pažymį.

Gyvendama kituose miestuose, Danutė lankė Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą Clevelande, dalyvavo šokių šventėje Chicagoje ir kas metais vykdavo į mokytojų studijų savaitę Dainavoje, kur ji dalyvaudavo vakarinėse programose su lietuviškomis dainomis, poezija ir šokiais.

Su įvairiomis stipendijomis – Nortono bibliotekos draugų, Nortono moterų klubo, ir su pilna universitetine stipendija ji studijuoja ekonomiką Cornell Universitete (Ithaca, New York).

Danutė Krivinskaitė yra Aldonos Krivinskienės ir Mykolo Krivinsko dukrelė, ir a.a. rašytojo pedagogo Vacio Kavaliūno ir a.a. skautininkės pedagogės Vingilytės-Kavaliūnienės anūkė.

A.K.

Dabartinė Lietuvių fondo administratorė ir raštinės vedėja Laima Petroliūnienė.

E. Šulaičio nuotr.

LITUANISTIKOS INSTITUTO PRANEŠIMAS

Pranešame, kad laikraščio *Bičiulystė*, redaguojamo Ligos Tautkuvienės, leidėjas nėra Lituanistikos institutas (Institute of Lithuanian Studies). L. Tautkuvienė gavo Lituanistikos instituto leidimą nurodyti jį kaip leidėją tik keletui savaičių. Vėliau pagal susitarimą leidėjas turėjo būti pakeistas. 2005 m. vasario 25 d., redak-

torei ir tikrajai leidėjai Ligitai Tautkuvienėi Lituanistikos institutas išsiuntė laišką, kuriame paraginta nebevadinti Lituanistikos instituto leidėju. Nepaisant kreipimosi, redaktorė to nepadarė. Nei Lituanistikos institutas, nei Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (LTSC) negali toliau būti vadinami leidėjais jiems nesutinkant. Be to, Lituanistikos institutas ir LTSC nėra atsakingi už straipsniuose išsakomas nuomones. Taip pat Lituanistikos institutas ir LTSC griežtai nesutinka su A. Vitkausko straipsnyje apie Lietuvių fondo suvažiavimą išreikšta kraštutine nuomone.

MANO BIBLIOTEKA

(Premijuotas Nortono bibliotekos draugų draugijos rašinėlis)

Danutė Krivinskaitė

“Kuo mes tampame, priklauso nuo knygų, kurias mes skaitome universiteto profesorių išleisti į gyvenimą. Knygų rinkinys, tai pats didžiausias universitetas”. Rašytojo Thom Carlyle žodžiai apibūdina *paslėptą* programą randamą bibliotekose. Bibliotekoje pradžios mokyklos vaikas, gimnazijos jaunuolis ir net suaugęs žmogus ištrūksta iš kasdienybės varžtų-žinoma, su išimtimi: užuomina, t.y. pasivėlinimo mokesčio grasa laiku gražinti tai ką mes pasiskoliname.

Nuo tų dienų, kai aš įsigijau didžiąją oranžinę kortelę, bibliotekoje visad rasdavau ramią šiltą aplinką ir ten mokydavausi ir atlikdavau užduotas pamokas. Ten rasdavau ir kūrybinę mokslinę aplinką už klasės sienų ribų. Nortono biblioteka – su paslaugiomis bibliotekininkėmis ir gausiais moksliniais šaltiniais – niekad manęs nenuvildavo.

Kai aš rūpestingai brėžiau kortelei prašyti raidės būdama dar labai maža, nesupratau, kad ta oranžinė *raktinė kortelė* man atidarys duris į begalią mokslo šaltinių ir suteiks įvairių visuomeninės veiklos progų. Būdama dar vaikas be gairių, visuomet ten atsidurdavau knygų apie įvairias sritis, kurios mane domindavo – nuo gimnastikos aprašymų iki draugystės apyrankių darymo nurodymų, nuo *origami* darymui pavyzdžių iki vabzdžių paveikslų. Susiraičiusi vaikų kampelyje ant pagalvėlių, visuomet maloniai skaitydavau savo mėgiamiausias *Babysitter's Club* knygeles.

Gera būdavo žinoti, kad nė vienos knygos nepraleisiu, jei ir namų rinkinyje jos nerasiu.

Biblioteka man atidarė ne tik duris į mokslą, bet ir į visuomenę. Man būdavo įdomu apžiūrėti tan rengiamas meno parodėles ir su pasididžiavimu rodyti ir savo kūrinėlius draugams ir šeimai. Per vasarinius “jaunimo seminarus” ir aš stengiausi – nors nelabai sekdavosi – išmokyti kelias yo-yo kamuoliuko išdaigas. O tą vasarą, kai mano sesutė dirbo savanore skaitymo programai, pradėjau ištikimai per visą vasarą skaityti didelę krūvą knygų. Kas metai nekantriai laukdavau “Ledų baltaus” – tai pažymėdavo skaitymo meto pabaigą.

Vėliau biblioteka tapo svarbi ir mano mokslinio pasaulio dalimi. Berinkdama medžiagą darbams, kuriuos dažnai reikdavo įteikti kitą dieną, džiaugdavausi atradus pilnas lentynas *Newsweek* ir kitų leidinių, kuriuos užsisakydavo biblioteka. Bibliotekoje atsidurdavau mielą ir ramią aplinką pabėgus iš namų gyvumo, o Nortono bibliotekininkės man dažnai padėdavo išlysti iš ožio rago beruošiant gimnazijai mokslo mugių bandymus arba Akrono universiteto profesorių užduotus darbus.

Nortono valstybinė biblioteka taip pat man padėjo pasirošti ir kitiems mokykliniams užsiėmimams. Prieš vaidinimų konkursus, visuomet užsukdavau į biblioteką perskaityti klasikinių dramų, norėdama susipažinti su visų personažų būdais. Biblioteka taip pat buvo

S. MULL PASVEIKINO JAV
KARO AKADEMIJOSE
STUDIJUOSIANČIUS
LIETUVIUS

Keturis Lietuvos jaunuolius, kurie studijuos JAV karo akademijose, pasveikino ir jiems dokumentus įteikė JAV ambasadorius Stephen Mull. Jaunuosius Lietuvos kadetus taip pat pasveikino Lietuvoje viešintys devyni JAV West Point karo akademijos kadetai, pranešė JAV ambasados viešųjų ryšių skyrius.

Jungtinių Valstijų West Point karo akademijoje studijuos Edgaras Varnelis ir Artūras Vanagas, o Pakrantės apsaugos karo akademijoje Connecticuto valstijoje - Tomas Mamėniškis ir Tomas Naujo-kaitis.

mano debatų karjeros svetaime - ten dažnai susitikdavau su kitais mokiniais aptarti debatų strategijas, temas ir klausinėjimo būdus.

Bibliotekoje atsidurdavau daug mokslinių šaltinių, tačiau tenai būdavo ir begalybė medžiagos laisvalaikiui. Vis būdavo miela pasiskolinti vieną ar kitą CD arba DVD savaitgaliams. Aprūpindama mane pirmomis vaikučių knygomis ir daug vėliau, belankant universitetą, biblioteka man padėjo augti ir bręsti ne tik moksle klasėse, bet ir už jų sienų asmeniškiose siekiuose.

Keturiasdešimt trečiasis “Dirvos”
NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas iš A.A. Simo Kašeliočio palikimo

Tematika: Autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Rašiniai privalo būti pasirašyti slapyvardžiu. Šis slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki **2005 m. lapkričio 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti adresu:

**“Dirva”, Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA**

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija – 500 JAV dolerių,
Antroji premija – 300 JAV dolerių

*Konkurso rašinių vertinimo komisija sprendžia
paprasta balsų dauguma.*

LIETUVA IR PASAULIS

Prieš šešis dešimtmečius vieni prieš kitus kovoję ir pernai susitaikę Lietuvos vietinės rinktinės kariai veteranai ir Lenkijos Armijos krajobos veteranai kartu pagerbs kovos veiksmuose žuvusius civilius gyventojus. Lietuvių ir lenkų karo veteranai nekalta žuvusius civilius pagerbė Głitiškių kaime - lenkų kilmės piliečius, Dubingių miestelyje - lietuvius, pranešė Vyriausybės spaudos tarnyba. Pernai rudenį Lietuvos vietinės rinktinės kariai veteranai ir Lenkijos Armijos krajobos veteranai pasirašė Susitaikymo deklaraciją, kurioje pareiškė, kad "praėjo 60 metų po to, kai mes buvome priešai ir šiandien konstatuojame, jog istorija išsprendė klausimus, dėl kurių mes kovojome vieni prieš kitus".

Po Susitaikymo deklaracijos pasirašymo abi veteranų organizacijos dabar pradėjo naują santykių etapą - rengia susitikimus, dalyvauja bendrose akcijose, rašoma Vyriausybės spaudos tarnybos pranešime. Antai, liepos 15-17 dienomis numatyta bendra veteranų išvyka į Žalgirio mūšio vietą, kai bus minimos mūšio 595-osios metinės. Šią kelionę remia tiek Lietuvos, tiek ir Lenkijos vyriausybės. Per nacių okupaciją Antrojo pasaulinio karo metais generolo **Povilo Plechavičiaus** vadovaujama Lietuvos vietinė rinktinė kovojo Vilniaus krašte su sovietiniais partizanais bei Armija Krajova, turėdama tikslą atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Armija Krajova Vilniaus krašte kovojo tiek prieš nacių okupantus, tiek ir prieš lietuvius, laikydami Vilniją Lenkijos dalimi ir siekdama ją vėl prijungti prie Lenkijos. Vietinės rinktinės kūrėjai pasipriešino nacių mėginimams organizuoti ją pagal SS bataliono modelį ir panaudoti karo veiksmams už Lietuvos teritorijos ribų.

1944 pavasarį, nacių okupacinėms pajėgoms pareikalavus, kad Lietuvos vietinės rinktinės batalionai pereitų jų žinion, rinktinė pradėjo išsiskirstyti. Tuomet naciai nutarė rinktinę likviduoti ir 1944 gegužę suėmė rinktinės vadą P.Plechavičių, jos štabą ir dalį kitų karininkų, sušaudė 100 jos karių, apie 3000 jų išvežė į Vokietiją priverstiniais darbams.

Europos Parlamento deputato mėnesinis darbo užmokestis sudarys 7 tūkst. eurų. Tai pranešė Europarlamento pirmininkas Josepa Borrel. Pasak jo, atitinkamas teisės aktas bus priimtas jau ši mėnesį. Tuo būdu bus suvienodinti Europos Parlamento deputatų atlyginimai, kurie iki šiol smarkiai skyrėsi. Pavyzdžiui, Italijai atstovaujančio parlamentaro darbo užmokestis dabar yra beveik 10 kartų didesnis nei Lietuvos atstovo. Bus dar viena svarbi permaina - darbo užmokestį Europos Parlamento deputatams pradės mokėti Europos Sąjunga. Iki šiol tai darė juos atsiuntusios valstybės. Europos Parlamento deputatų algos buvo apskaičiuojamos pagal nacionalinių parlamentų narių darbo užmokestį. Mokesčius už darbo užmokestį Europos Parlamento deputatai taip pat mokės Europos Sąjungai. Keičiasi ir europarlamentarų transporto išlaidų kompensavimo sistema. Nuo šiol jos bus atlyginamos pateikus kelionės dokumentus.

Lietuvos sportininkai Ispanijoje yra žinomi labiau nei banditai, prieš kurį laiką apiplėštinę nelegaliai šioje šalyje dirbančius Lietuvos piliečius. Tai interviu dienraščiui *Kauno diena* sakė Lietuvos ambasadorius Ispanijoje Mečys Laurinkus, prieš paskyrimą vadovavęs Valstybės saugumo departamentui. "Esu tikras, kad Ispanijoje apie sportininkus žino daugiau nei apie banditus. Kitos bendruomenės nusikalstamumo problemų sukelia žymiai daugiau negu lietuviai. Jie nefigūruoja kaip kokios išskirtinė tauta, kuri verčiasi tik plėšimu ar žudymais", - teigė M.Laurinkus. "Žinoma, reikia pripažinti, kad buvo viena išeivių banga iš Lietuvos, kuri ieškojo darbo, o paskui juos sekė tie, kurie siekė apiplėšti dirbančius. Taip vienu metu ir buvo - vieni dirbo, dažnai ne visai legaliai, kiti vertės iš nusikaltimų. Bet dabar to praktiškai nebėra", - pažymėjo jis.

Ambasadoriaus teigimu, ispanai daug geriau žino lietuvių krepšininkus, ypač Arvydą Sabonį, kuris yra tapęs pavyzdžiu ir ispanų jaunimui. A.Sabonis lydėjo šią savaitę Ispanijoje su oficialiu vizitu viešėjusį prezidentą Valdą Adamkų. 2003 metų pabaigoje kilus Prezidentūros skandalui buvo paskelbti telefoniniai pokalbiai, kuriuose su Rusijos nusikalstamo pasaulio atstovais siejamas Anzoras Kikališvilis, kuris VSD siūlymu buvo įtrauktas į Lietuvoje nepageidaujamų asmenų sąrašą, grasina M.Laurinkų "Ispanijoje mirtinai užbučiuoti". Tačiau dabar ambasada vadovaujantis M.Laurinkus teigia nejaučiantis jokios baimės dėl tokių grasinimų ir juokauja, jog jį labiau kankina ne "smailytės ar kažkokie anzorai", bet "prezidento vizitas".

Zokniuose įrengta moderni navigacinė sistema padės kariniams lėktuvams bet koku paros metu ir bet kokiomis oro sąlygomis saugiai nusileisti. "Navigacinės sistemos "TACAN" įsigijimas - didelis žingsnis į priekį, modernizuojant Lietuvos karinių oro pajėgų aviacijos bazę Šiauliuose.

Europos Sąjungos užsienio ir kaimyninių valstybių reikalų viršininkė Benita Ferrero-Waldner, kairėje, svarbiais reikalais tarėsi Washington, DC. Su ja nuotraukoje Jean Asselbourn, Liuksemburgo užsienio reikalų ministras, Condoleezza Rice, JAV užsienio reikalų ministrė - Valstybės sekretorė ir Javier Solana, ES komiteto pirmininkas birželio 2 d. Valstybės departamente.

ES nuotr.

LIETUVA 2007-2013 M. TURĖTŲ GAUTI 6 MLRD. EURŲ

Vilnius, birželio 2 d. (ELTA). Lietuva 2007-2013 metais turėtų gauti apie 6 mlrd. eurų, arba kasmet vidutiniškai apie 350 mln. eurų daugiau Europos Sąjungos struktūrinės paramos nei dabar, mano Finansų ministerijos ES programų valdymo departamento direktorė Ana Stankaitienė, rašoma dienraštyje *Lietuvos žinios*. Lietuvai 2004-2006 metais skirta apie 1,5 mlrd. eurų ES struktūrinės paramos, arba vidutiniškai po 500 mln. eurų kasmet.

Pasak A.Stankaitienės, kol kas niekas negalėtų tiksliai pasakyti, kokio dydžio paramą Lietuva gaus 2007-2013 metais, tai paaiškės šiuo metu vykstančiose derybose dėl ES finansinės perspektyvos. Preliminariais skaičiavimais, Lietuva gautų vidutiniškai apie 850 mln. eurų kasmet. Ji sakė, jog Lietuva kartu su Latvija ir Estija siekia, kad maksimali struktūrinių fondų parama šalims būtų skaičiuojama at-

sižvelgiant į individualų kiekvienos šalies BVP augimą. Šiuo metu Europos Komisija visoms dešimčiai naujų ES šalių narių prognozuoja vienodą BVP augimą - 4,1 procento. Tuo tarpu Lietuvos prognozuojamas ekonominis augimas Baltijos šalyse 2007-2013 metais siekia 6-7 proc kasmet.

Kadangi pagal ES teisės aktais nustatytas taisykles ES struktūrinės paramos suma šaliai apribojama 4 proc. jos BVP, tai individualus šalių narių BVP augimo prognozavimas, preliminariais skaičiavimais, leistų Lietuvai papildomai gauti apie 700 mln. eurų per septynerius metus.

Pagal dabartinį Europos Komisijos pasiūlymą bendrasis finansavimas iš struktūrinių fondų siekia 75 proc, išimtiniais atvejais gali padidėti iki 80 ar 85 procentų. Lietuva siekia, kad bendrojo finansavimo lygis mažiausiai išsivysčiusioms šalims, tarp jų ir Lietuvai, visais atvejais būtų 85 procentai.

EUROPARLAMENTARAS UŽ EP PINIGUS SUSITVARKĖ SAVO BUTĄ

Darbo partijos narys europarlamentaras Šarūnas Birutis už Europos Parlamento pinigus įsirengė savo biurą jo šeimai priklausančiame bute Vilniaus miesto centre. *Lietuvos ryto* teigimu, Š.Birutis neslepia, jog už Europos Parlamento pinigų, skirtus biurui išlaikyti, suremontavo savo šeimos būstą, pirkė baldus, buitines technikas, meno kūrinių, bet nemato dėl to problemų. "Argi geriau suremontuoti kažkam kitam patalpą? Aš net manau, jog mes galėtume turėti galimybę už minimalią kainą būstą nuomoti iš savęs ir gauti pajamų", - cituoja dienraštis europarlamentarą.

Tuo tarpu kai kurie Š.Bi-

ručio kolegos kritikuoja toki požiūrį. Europos Parlamento nario socialdemokrato Aloyzo Sakalo nuomone, biuro įrengimas nuosavoje patalpoje yra akivaizdus viešųjų ir privačių interesų painiojimas. *Delfi*

VOKIEČIAI MANO, KAD ES NEPAKANKAMAI DEMOKRATIŠKA

Prie neigiamos nuomonės apie Europos Sąjungą prisidėjo ir vokiečiai. Vienos nuomonių apklausos rezultatai parodė, kad didžioji dauguma Vokietijos gyventojų mano, jog ES yra nepakankamai demokratiška, pranešė savaitinis žurnalas *Stern*.

Žurnalo teigimu, apklausų instituto "Forsa" atliktos ap-

NESUTARIMAI DĖL IRAKO IŠSPRĘSTI

Bagdadas, birželio 9 d. (ELTA). Europos Sąjungos aukšto rango pareigūnų delegacija, atvykusi į Bagdadą, išreiškė viltį dėl naujos bloko ir Irako partnerystės, po daugiau kaip dvejų metų išsprendus nesutarimus dėl JAV vadovaujamos invazijos. "Mus Europoje šis karas suskaldė, bet dabar mes susivieniję, kad padėtume Irakui", - po derybų su irakiečių prezidentu Jalal Talabani sakė šiuo metu ES vadovaujančio Liuksemburgo užsienio reikalų ministras Jean Asselborn.

"Taip, Irako karas tikrai suskaldė Europą, bet atsirado nauja bendroji dvasia, ir mes palikome praeitį, kad dirbtume dėl naujos Irako ateities", - sakė britų užsienio reikalų sekretorius Jackas Straw, kurio šalis liepą perims vadovavimą Bendrijai.

ES užsienio ryšių komisarė Benita Ferrero-Waldner ir užsienio politikos vadovas Javier Solana taip pat dalyvauja šiame "istoriniame vizite", kuris buvo surengtas prieš vėliau šį mėnesį įvyksiančią tarptautinę konferenciją dėl Irako atstatymo. "Manau, kad tai itin reikšmingas įvykis, nes tai yra naujų politinių santykių, kurie išsirutulios į tikrą partnerystę, pradžia", - sakė B.Ferrero-Waldner.

klausos duomenimis, 83 proc. apklaustųjų vokiečių mano, kad 25 valstybių blokas per daug sprendimų priima nepasitaręs su šalių gyventojais.

Tik 12 proc. apklaustųjų iš 1003 vokiečių teigė, kad ES yra pakankamai demokratiška sąjunga, o 5 proc. apklausos dalyvių neturėjo nuomonės šiuo klausimu, teigia *Stern*. *ELTA*

PO SUVAŽIAVIMO – DIDINKIME TEMPĄ

Prieš Lietuvių tautininkų sąjungos (toliau – Sąjunga) suvažiavimą daugelio Sąjungos skyrių veikla akivaizdžiai pagyvėjo, vyko gyva diskusija (netgi su sveikais rinkiminės kampanijos elementais) visų pirma apie tai, kas bus renkamas Sąjungos pirmininku. Pačiame Suvažiavime išgirdome daug turiningų svečių pasisakymų dėl būtinybės konsoliduoti visas tautines jėgas. Jame mažiau ar daugiau sėkmingai buvo tvarkomi organizaciniai Sąjungos reikalai, siekiant, kad jos veikla būtų reikšmingai suaktyvinta. Tačiau turime konstatuoti, kad suvažiavimas daugeliu atžvilgiu nebaigė savo darbo.

Tai, kad naujųjų Sąjungos įstatų galutinis priėmimas buvo atidėtas kitam Suvažiavimui, gal ir sveikintinas dalykas, nes reikalingos gerai pasvertos giluminės Sąjungos reformos, susijusios su jos stiprinimu ir gausinimu, kurios turėtų būti plačiai aptariamose visose Sąjungoje. Bet programinės Sąjungos nuostatos, kurios turėjo atsispindėti atnaujintoje Sąjungos programoje, Suvažiavime net nepradėtos svarstyti, o Suvažiavime priimtų reikšmingų rezoliucijų nuodugnesniam aptarimui neliko laiko ir energijos. Šios aplinkybės turėtų mus paskatinti, kad nenusloptų prieš Suvažiavimą padidėjęs Sąjungos tonusas, ir kad jį tik dar padidintume, į artimiausią darbotvarkę įtraukdami ir tuos darbus, kurie nebuvo atlikti Suvažiavime.

Norėdami tinkamai pasirengti savivaldybių rinkimams, turėtume veikti trimis kryptimis:

- tiek visos Sąjungos mastu, tiek ir kiekviename atskirame regione sudaryti konkretų veiklos planą, pasirenkant tinkamą veiklos strategiją bei taktiką ir panaudojant tam būtinas organizacines priemones, išnaudojant visas turimas galimybes ir ieškant naujų vystymosi kelių; stiprinti sąveiką tarp visų Sąjungos grandžių;

- plačiai ir aktyviai svarstyti tiek nacionalinio bei tarptautinio masto, tiek regionines strategines idėjas bei konkrečius pagrindinius siūlymus, kuriais būtų papildoma bendroji Sąjungos programa, o kai kuriais atvejais rengiamos, ir atskirų regionų Sąjungos programos, kurios galėtų būti pateiktos kitame Suvažiavime ne vėliau kaip po metų, t.y., kai liks ne mažiau kaip metai iki savivaldybių rinkimų;

- konsultuotis su galimais politiniais partneriais (su kuriais galima koalicija ar netgi organizacinis susiliejimas) bei, esant reikalui, derinti bendrų

programinių nuostatų projektus, planuoti ir vykdyti bendrus politinius veiksmus; visi strateginiai sprendimai šioje srityje turėtų būti demokratiškai parengti ir pateikti naujam Suvažiavimui.

Svarstykite strategines mūsų idėjas ir pagrindinius siūlymus būsimuose savivaldybių rinkimuose.

Kaip kalbėjome Suvažiavime, pati pirmoji ir pati veiksmingiausia priemonė, susijusi su visomis trimis aukščiau nurodytomis veiklos kryptimis, galinti daugiausia pasitarnauti Lietuvių tautininkų sąjungos ir visų tautinių Lietuvos jėgų telkimui – tai šiandien leidžiamo mūsų laikraščio (*Tautininkų žinios*) reforma ir sustiprinimas. Kaip buvo minėta, vienas iš pavyzdžių, kai net labai silpna organizacija, nepalyginamai silpnesnė nei mūsų Sąjunga, gali turėti didelę įtaką visuomenei – tai laikraštis *Baltijos kelias*.

Mes turime ar galime turėti daug nemokamų korespondentų iš visos Lietuvos, tik reikia sutvarkyti tokių tautininkų bendradarbiavimą laikraštyje, paverčiant šį procesą sklandžiai veikiančiu mechanizmu, įskaitant ir laikraščio platinimą. Nepamirškime, kad mums leisti laikraštį yra žymiai lengviau nei kitoms partijoms, kadangi šią veiklą remia ir ateityje ketina remti Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Suvažiavimas, išrinkdamas naują Sąjungos pirmininką, kartu pritarė ir jo strateginėms nuostatoms dėl tautininkų laikraščio.

Suvažiavime buvo pasiūlyta laikraštį pertvarkyti taip, kad būdamas Sąjungos nuosavybe, jis taptų visų tautinės politikos jėgų šaukliu, būtų įdomus kiekvienam tautinių pažiūrų skaitytojui ir atviras įvairių tautinių srovių bendravimui, kad atspindėtų, kas vyksta šalyje. Sąjungos valdyba ir Taryba artimiausiu metu svarstys naują laikraščio koncepciją ir veiksmų planą, susijusį su laikraščio turinio pertvarkymu ir laikraščio tiražo didinimu.

Į laikraščio redakcinę kolegiją reikėtų įtraukti kitų tautinių partijų atstovus ir nepriklausomus asmenis, visuomenėje žinomus, kaip tautinės kultūros kūrėjus bei gynėjus. Pertvarkant laikraštį, būtų tikslinga pakeisti jo pavadinimą (sąkysime, jis galėtų vadintis *Tautos kelias*, *Tautos balsas* ar panašiai, dėl pavadinimo vertėtų pagalvoti visiems). Šiuo metu imamės darbų, kad elektroninė laikraščio forma būtų taip pat skelbiama be sutrikimų Sąjungos interneto svetainėje, ir kad ši svetainė būtų pertvarkyta į gyvybingą tautininkų

bendravimo su plačiąja auditorija priemonę, kurioje būtų reguliariai talpinama lietuvių tautos ateičiai aktuali informacinė medžiaga.

Siūlykime naują galimą mūsų laikraščio pavadinimą bei idėjas dėl laikraščio pertvarkymo, leidybos ir platinimo.

Atsižvelgiant į prastą žiniasklaidos turinio kokybę Lietuvoje (ar tiksliau, “rimtosios spaudos” stygių), atlikę visus šiuos ir kitus, palyginti nebrangius laikraščio leidybą stiprinančius veiksmus, ateityje netgi galėtume tikėtis, kad mūsų laikraštis išsilaikys pats. Labai svarbu gerai apgalvoti sąveikos ir bendradarbiavimo būdus su Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos laikraščiu *Dirva*.

Suprantama, kad laikraščio leidyba nėra ir nebus vienintelė veiklos forma, siekiant į Lietuvių tautininkų sąjungos veiklą įtraukti tautinėms vertybėms prijauniančius visuomenės sluoksnius, aktyviai telkiant savo narius ir ieškant savo veiklos rėmėjų. Be nuolatinės ir kryptingos organizacinės veiklos, stiprinant ryšius su įvairiomis mums giminingomis ir mūsų tikslus prijauniančiomis visuomenės grupėmis, labai svarbu yra sutvarkyti ir savo veiklos sąlygas, t.y. sustiprinti mūsų, kaip nacionalinio masto politinės organizacijos infrastruktūrą (šiuo metu nei Vilniuje, nei kitur, mūsų patalpų naudojimas nėra sutvarkytas ir tuo teikia aktyviai užsiimti, kad tiek centrinė, tiek regioninės Sąjungos būstinės tinkamai funkcionuotų kaip organizaciniai štabai. Klaipėdos pavyzdys rodo, kad, pasitelkiant Sąjungos narius ir rėmėjus, šiandien įmanoma susiorganizuoti Sąjungos būstinę bent jau kiekvienoje apskrityje netgi ir neturint finansinių resursų.

Protingai organizuojama Sąjungos veikla, kai kiekvienas skyrius ir ypač miesto (rajono) valdyba bus ne tik parengę konkretų veiklos planą iki savivaldybių rinkimų, bet ir sudarę nuolatinės ekspertų ir kitas tikslingai veikiančias darbo grupes, bendradarbiaujančias su tokiomis pat grupėmis visos Sąjungos mastu, bei naudodama įvairias tikslingas veiklos formas – platesnei visuomenei aktualius forumus, seminarus, konferencijas bei kitas viešąsias akcijas – paskatins tautininkų pažiūrų asmenis stoti į šią Sąjungą ir padės auginti jos autoritetą visuomenėje. Gera reklama prekei yra gerai, bet kuo geresnė pačios prekės kokybė yra pats geriausias dalykas.

Kaip buvo svarstoma Suvažiavime, nepatvarių koalicijų

IV “LIETUVIŲ BALSO” KONKURSAS

Skelbiamas Lietuvos valstybės 15 metų nepriklausomybės atkūrimo sukakties proga
Dr. JONO ADOMAVIČIAUS finansuojamas literatūrinis prozos konkursas.

Skiriamos trys premijos:

I-oji – 5,000 dol.,
II-oji – 3,000 dol.,
III-oji – 2,000 dol.

Tema kūrėjams: BRANGINKIME LIETUVIŲ TAUTOS DVASINES VERTYBES

Mes didžiuojamės tūkstančių metų istorija ir šimtmečiais kurta tautine kultūra.

Laikas: Paskutinė kūrinio išsiuntimo data oro paštu 2005 m. gruodžio 31 d. Prašome nelaukti gruodžio mėnesio ir kūrinius siųsti anksčiau.

Kūrinius siųsti: “LIETUVIŲ BALSAS”, KONKURSAS

2624 West 71st Street
Chicago, IL 60629-3004, USA

Teksto paruošimas: Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti ne mažiau 200 puslapių, parašytas spausdinimo mašinėle arba kompiuteriu, pasirašytas slapyvardžiu. Slapyvardis turi būti užrašytas ant atskiro užklijuoto vokelio, į kurį reikia įdėti savo kortelę su vardu, pavarde, adresu, telefono ir fakso numeriu. Tik laimėjusio rašytojo vokas bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai negražinami.

Vertinimo komisija: Alfredas Gusčius, Anatolijus Kairys, Bronius Raguotis, Stasė Petersonienė, Vytautas Volertas.

Premijų įteikimas: Lietuvių literatūros šventėje, Čikagoje, JAV.

steigimas iki šiol nepasiteisino ir stengsimės savo galimus politinius partnerius įtikinti, kad būtina telkti vieną stiprią tautinę partiją. Istorinė Lietuvių tautininkų sąjungos tradicija padės įgyvendinti šį tikslą, jei sugebėsime šią politinę organizaciją ir jos tautines idėjas pateikti kaip būtiną dalyką šiuolaikiniame pasaulyje, atsižvelgiant į šiuolaikinio pasaulio iššūkius (ypač turint omenyje Lietuvos dalyvavimą Europos sąjungoje ir pavojingą globalizacijos poveikį mažoms tautoms). Dėl tokios sisteminio bendradarbiavimo su kitomis tautinės krypties partijomis Suvažiavime buvo priimtas atitinkamas rezoliucijos projektas. Su kitomis (ypač dešinės ir centro partijomis, tokiomis kaip Tėvynės Sąjunga ar net liberalais, įskaitant ir Rolando Pakso vadovaujamus liberalus demokratų) bendradarbiavimas turėtų būti stiprinamas tiek, kiek jos palaiko ir palaikys tautininkų išpažįstamas vertybes, ilgalaikius Tautos interesus bei pagrindinius Sąjungos tikslus.

Tai svarbu ne tik tuo praktiniu atžvilgiu, kai per artėjančius savivaldybių rinkimus, atsižvelgiant į konkrečias vietos sąlygas, daug kur bus tikslinga sudaryti plačiąsias koalicijas, kuriose Lietuvių tautininkų sąjunga turės veikti kaip lygiateisis partneris, bet ir dėl to, kad platesnis nacionalinio masto politinis bendradarbiavimas didins Sąjungos įtaką, leis aiškiau nubrėžti strategines bendradarbiavimo ribas ir programinius skirtumus, kurių nereikėtų peržengti, norint išsaugoti Sąjungos veiklos vientisumą ir darną.

Iki šiol nepagrįstai buvo pamiršta labai svarbi sritis, galinti iš esmės pakeisti ir kurti naują Lietuvių tautininkų sąjungos įvaizdį – tai aktyvūs ir sistemingi ryšiai su užsienio šalių tautinės pakraipos partijomis (Europoje – tai dažniausiai eurorealistinės bei euroskeptiškos politinės pakraipos partijos, kurios yra natūralios mūsų sąjungininkės). Bendri veiksmai ir viešas bendradarbiavimas tarptautiniu mastu (įskaitant ir

(Nukelta į 11 psl.)

MIRĖ ELENA URBŠYTĖ-GUTAUSKIENĖ

Elena Urbšytė-Gutauskienė

Elena Urbšytė Gutauskienė, a.a. Juozo Urbšio sesuo, mirė pasiekusi 96 metų amžių, Venesueloje š.m. gegužės 13 dieną, ir buvo palaidota Caracas miesto kapinėse. Su Juozu Urbšiu, paskutiniu Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministru prieš Sovietų įžengimą į Lietuvą 1940 metais, Elena susirašinėjo nuo tos dienos, kai jam buvo leista grįžti į Lietuvą po ilgo kalėjimo ir tremties Sibire.

Elena aprašė 1991 metais išleistoje knygoje kaip ir kada gavo pirmą brolio laišką po karo: *“Nuo mano išvykimo iš Lietuvos 1944 metais neturėjau jokių žinių apie brolių Juozą. Mes gyvenome Venesueloje, atokioje provincijoje, kur mano vyras dirbo apylinkės gydytoju. Nuolat užpirkdavau mišias dėl Juozo, nes galvojau, kad jis miręs, bet vil-tis gauti apie jį žinių niekada neišblėso. Vieną 1956-ųjų metų dieną lankėmės pas draugus lietuvius didesniame mieste-lyje. Jie gaudavo lietuvišką spaudą iš Šiaurės Amerikos.*

Atsitiktinai pamačiau žinutę, kad Juozas Urbšys grįžo į Lietuvą. Visa šeima puolė į ašaras. Praėjus porai mėnesių, po ilgos 12 metų nežinios ir tylos, gavau pirmą Juozo laišką. Taip prasidėjo dažnas susirašinėjimas, kuris truko iki jo mirties 1991 metais.”

Viso, Elena gavo Juozo Urbšio ranka jai rašytų nemažiau kaip 750 laiškų, kurių dalį, Urbšiui mirus, Elena išsiuntė giminaitei Marijai Urbšytei ir tie laiškai yra laikomi Urbšio muziejuje, Kaune. Dalis tų Urbšio laiškų buvo išleista Lietuvoje, Elenos sūnaus, Juozo Gutausko-Urbšio lėšomis. (*Juozas Urbšys – Laiškai Elenai – Akreta, Vilnius 2001 m. psl. 273*). Likusius laiškus ir išsiųstų laiškų kopijas, Elena paliko savo dukrai, Marijai Teresei Gutauskaitei Sykorienei, gyvenančiai Venesueloje, Caracas mieste.

* * *

Elena Urbšytė gimė 1907 metais Panevėžio apskrityje, Naujamiesčio valsčiuje, Zaosos vienkiemyje. Išėjusi aukštąjį mokslą, dėstė istoriją Šiaulių gimnazijoje ir ten susipažino su gydytoju-chirurgu Vladu Gutausku, su kuriuo sukūrė šeimą. Karo metu daktaras Gutauskas buvo Biržų ligoninės direktorius. Sovietams artinantis Gutauskai keliavo su mažu 1940 metais gimusiu Juozu (kuris šiuo metu yra medikas chirurgas Montrealyje) į Austriją, kur 1945 metais gimė duktė Aldona, o 1947 metais visa šeima nutarė nelaukti JAV vizų ir, pasitikėdama daktaro profesija, pasirinko važiuoti į Venesuelą.

Ten paaiškėjo, kad atvykusius gydytojus valdžia siunčia į tolimas, mažai prieinamas

vietoves. Daktarą Gutauską paskyrė į Laros provincijos gilumą. Mašinomis davežiavo iki pasibaigė kelias ir tolimesnė kelionė į paskyrimo vietą už-truko penkias valandas arkliais. Pati Elena kartą prisipažino, kad jojo apkabinusi mažytę Aldoną, vyras su berniuku jojo priešaky, o bagažą nešė kiti arkliai.

Aštuonis metus daktaras Gutauskas aptarnavo tris kaimus ir ligonius lankydavo su asiliuku, kuris buvo jo vienintelė susisiekiimo priemonė. Elena vėliau pasakojo, kad netrukus pamilo kalniečius žmones, juos įvertino, o tie jiems atsidėkodavo už gydymą ir paslaugas su dar didesne meile. “Gyvenome labai gražioje vietovėje, sunkiose sąlygose, bet tarp labai gerų žmonių. Ji kartą pasakojo, kad asiliukas buvo beveik mūsų šeimos narys”.

Vėliau toje vietovėje buvo pastatyti keliai ir darbo sąlygos žymiai pagerėjo. Gutauskai persikėlė į didesnį miestą Lara valstijoje, vaikai išėjo pradžios, vidurinį ir aukštąjį mokslą, ir po 25 metų gydytojo gyvenimo provincijoje, daktaras Gutauskas persikėlė į sostinę Caracas, kur atidarė savo kabinetą ir ten dirbo iki mirties.

Likusi našlė, Elena atsidėjo brolio Juozo Urbšio laikų sutvarkymui. Žinojo, kad jos rankose yra Urbšio gyvenimo ir minčių aprašymas, kuri drauge sudėjus, išeitų vertingas kelių tomų rinkinys.

Paliko sūnų ir dukrą: Juozą (gydytojas) ir Aldoną (psichologė), 6 anūkus ir 3 proanūkius.

Jūratė Statkutė de Rosales

K. PRUNSKIENĖ TAPO KUNIGAIKŠTIENE

Vilnius, birželio 10 d. Žemės ūkio ministrei, Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos pirmininkei Kazimierai Prunskienei viešnagės Sankt Peterburge metu buvo suteiktas kunigaikštienės titulas.

Kaip rašo dienraštis *Lietuvos žinios*, vizito išvakarėse politike sužinojo, kad Tarptautiniai asmenybių rūmai įteiks jai ordiną "Tarptautinė garbė". Laiške buvo nurodoma, kad K.Prunskienė bus apdovanota už didelį asmeninį indėlį į tarptautinę ekonominę, socialinę ir kultūrinę plėtrą.

Apdovanojimo ceremonija birželio 7 dieną vyko vienoje iš Sankt Peterburgo cerkvių, kuri šiuo metu rekonstruojama. K. Prunskienės vadovaujamą delegaciją pasitiko stačiatikių šventikas, pasipuošęs apeiginiais drabužiais. Lietuvos ministrei buvo išdėstyti motyvai, už ką ji apdovanojama, ir įteiktas minėtas ordinas. Tačiau netrukus paaiškėjo, kad K.Prunskienės laukia dar viena ceremonija, kuri, pasak jos pačios, tapo tikra staigmena. Ministrei pirmiausia buvo parodytas Rusijos stačiatikių bažnyčios vadovo Aleksij II autentišku parašu ir spaudu patvirtintas raštas, kuriuo Lietuvos politikai suteikiamas kunigaikštienės titulas. "Pasimečiau, suglumusi nusijuokiau, atsiprašiau ir pasakiau, kad turiu pasitarti su konsulu", - pasakojo K.Prunskienė. Ji sakė net šiek tiek suabejojusi, ar gali priimti tokį titulą ir atitinkamas regalijas - auksinę segę su užrašu "kunigaikštienė" ir jos sūnui skirtą kunigaikščio ženklą.

K.Prunskienė teigė buvusi patikinta, kad titulas paveldi-

mas. Titulo teikėjai taip pat pabrėžė, kad jiems malonu tai daryti žinant ministrės religinius įsitikinimus.

Anot dienraščio, tarsi nujausdami K.Prunskienės sutrikimą, ceremonijos rengėjai įteikė ir segtuvą su straipsnių, pasakojančių apie kitus tokį pat ordiną ar titulą gavusius asmenis, kopijomis.

Tarptautiniai asmenybių rūmai pritariant UNESCO įsteigti 1991 metais ir turi atstovybes 36 pasaulio valstybėse. Ordinus "Tarptautinė garbė" yra gavę tokie pasauliniu mastu žinomi asmenys kaip popiežius Jonas Paulius II, JAV prezidentas George Bush, Italijos premjeras Silvio Berlusconi, Rusijos prezidentas Vladimir Putin.

"Vakar man premjeras Algirdas Brazauskas prisipažino irgi turįs tokį ordiną, bet ne titulą", - užsiminė ministrė. Ji prisipažino iki šiol esanti gero-kai sutrikusi ir galvojanti, kaip elgtis toliau, mat apsiprasti su tokiu titulu esą nelengva. "Turbūt, reikės parašyti patriarchui Aleksijui II padėkos laišką, galbūt prisistatyti kardinolui Audriui Juozui Bačkiui, apsilankyti pas tėvą Chrizostomą ir pasiteirauti, kaip tą titulą įvesti į lietuvišką aplinką", - svarstė politikė.

Kunigaikštienės ar kunigaikščio titulas suteikiamas nuo 1832 metų pagal specialią knygą, kuri yra Rusijos patriarcho žinioje. Sovietmečiu tokia praktika buvo nutraukta, o nuo 1992 metų vėl tęsiama. Beje, viena pastarųjų asmenybių, gavusių kunigaikštienės titulą, yra Rusijos estrados žvaigždė Edita Pjecha.

VYRESNIEJI SUKŪRĖ, O JAUNESNIEJI BAIGIA PRARASTI

Kaip vyko Britanijos lietuvių visuomeninio turto naikinimas

Kazys Barėnas

XIV.

Direktorių valdyboje yra buvę visokio išsilavinimo ir kvalifikacijų žmoniai. Nors aukštos kvalifikacijos žmonių vis trūktų, bet yra D. Britanijoje pasilikusių keletas ir aukštos kvalifikacijos. Valdyba už mažą atlyginimą pagamindavo planus. Išrinktas į Valdybą ir LNB pirmininkus K. Tamošiūnas paprastai dar gaudavo planavimo direktoriaus titulą. Tokį jis gavo ir tada, kai, atrodo, vargu ar bebuvo ką planuoti. Ir per tuos 42 metus padaryti du kapitalinio pobūdžio remontai. Pirmasis kainavo 90.000 svarų (dabartinėmis kainomis būtų 200.000 sv.), antrasis 52.000 sv., taigi per 10 metų išleista, dabartinių kainomis, 250.000

sv. Prabangos Lietuvių namuose bendruomenės nariai nereikalavo. O tos S. Kasparo minimos jaunimo bendruomenės reikia su žvake ieškoti. Ir tarp tų jaunų entuziastų jis nematęs turinčių reikiamas specialybės kvalifikacijas.

Vilniuje lankęsis Vladas Gedmintas 1994 m. balandžio 9 d. *Europos lietuvių* Nr. 15 įdomų patarimą pasiūlė dėl Lietuvių namų: arba parduoti, arba taisyti. Vien šiemet namų atnaujinimui reikia 200.000 sv. Namuose galima steigti biznio centrą, naudingą ir iš Lietuvos atvažiuojantiems. Galima įrengti gerą viešbutį. Apyvarta galėtų būti 400.000 sv., išlaidos 360.000 sv., pelno 40.000 sv.

Nupirkti mažesnius ir pigesnius būtų mažesnės galimybės lietuviškai veiklai, mažesnės pajamos. Jis pasisako ir prieš Sodybos pardavimą. 90 procentų atsakiusiųjų į anketą nenori, kad Sodyba būtų parduota.

DBLS Headley Park skyrius susirinkime priimtoje rezoliucijoje reikalauja, kad užstačius Sodybą gautoji paskola būtų naudojama tik jai, kad tie jos namai ir žemė taptų nepriklausoma uždara kompanija su savo vadovybe ir t.t.

Tame laikraščio numeryje spausdinamas ir Balio Butrimo pasakymas, kuriame jis teigia, kad S. Kasparas užgauliojęs buvusius direktorius, tarp jų ir Z.Jurą. Jeigu direktoriai Valdyboje šeši dėl ko nors sutaria, o Kasparas nėra vienas iš jų, tai jis išeinąs iš posėdžio. Jei jo siūlymas nepriimamas, tai esate kvaili. *Europos lietuvių*je uždrausta spausdinti jo kritiškus pasakymus, tai jis siunčia juos į JAV ar Kanados lietuvių spau-

dą. Pašalintas iš DBLS narių. Rašo jis, kad pirmininkas lenkas, kitas talentingas ir darbštus veikėjas totorius, du į brežnevinę Lietuvą važiavo tėvų aplankyti – raudoni, o Lietuvių namai – raudonas kampelis. Seniau direktoriai laikę save išminčiais, o dabar jauni atėjo (sako, tik Markevičius). Remontų prieš keletą metų nemaža atliko V. Dargis už 50.000 sv. (iš lauko nudažė, vidų elektra, priešgaisriniai įrengimai patvarkyti). Gerai sakąs, Z. Jūras, kad dabartinė Valdyba yra debesų pasaulyje, ir prieš akis stovi bankrotas. Remontas reikalingas, bet nereikia pasitikėti pertvarkymo vieneto svajonėmis, kad apsigyvens tūkstančiai turistų ir turtingų žmonių iš Lietuvos ir mokės po 60 svarų už parą ir būsime laimingi.

Čia reikia pasakyti, kad Stasys Kasparas rašinėjo į Amerikos žemyno lietuvių laikraščius suvažiavimų aprašymus iš kasečių, jokių šmeižtų ten

nerašė.

Kalbėdamas apie LNB, jos pirmininkas Vincentas O’Brien pateikia smulkia apyskaitą ir nurodė, ko reikalauja savivaldybė ir kad pirmaeiliams remontams reikėtų apie 60.000 svarų. DBLS Tarybos suvažiavime, kaip rašoma *Europos lietuvių* 1994 m. lapkričio 12 d. Nr. 46, jis pareiškė, kad namų remontas būtinas. Lietuva nori kultūros centro. LNB yra pelningas vienetas, tik Sodybos pelnas smarkiai sumažėjęs.

Europos lietuvis 1995 m. sausio 14-20 Nr. 3 išspausdino pasikalbėjimą su DBLS pirm. Jaru Alkiu, kuris 1994 m. pabaigoje Vilniuje kalbėjosi su Kultūros ministru Juozu Nekrošium apie planą suremontuoti Lietuvių namus Londone ir įsteigti ten kultūros ir biznio centrą. Jis jautęs, kad ministras nuoširdžiai pritaria tokiam planui, ir tiki, kad Lietuva padės jį įgyvendinti.

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 19 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.
RUGPJŪČIO 14 d., sekmadienį 12 val., Lietuvių klubo tradicinis pokylis Amerikos italų vietovėje, 29717 Euclid Ave, Wickliffe, OH.
RUGSĖJO 11 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.
LAPKRIČIO 13 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2005 m. birželio 28 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, už *Dirvą* metams (JAV ir Kanadoj) moka tik 40.00 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 115.00 dol.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių (JAV ar Kanadoje), kurie *Dirvos* neskaito, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime *Dirvą* kurį laiką siųsti nemokamai, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

Jei siūlote Dirvą siųsti susipažinimui, įrašykite siūlomojo adresą:

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

JAUNIMO PATRIOTINĖS POEZIJOS KONKURSAS

Skelbiamas penktasis lietuviškos patriotinės poezijos konkursas išeivijos lietuvių jaunimui. A.a. rašytojo Balio Gaidžiūno testamentu įsteigtą konkursą globoja JAV LB Clevelando apylinkės valdyba.

Konkurse gali dalyvauti jaunimas nuo 12 iki 25 metų amžiaus.

Skiriamos 6 premijos:

100 JAV dol.

2 po 75 JAV dol.

3 po 50 JAV dol.

Savo sukurta ir niekur nespausdintą eilėrašį reikia pasirašyti slaptyvardžiu ir pažymėti amžių. Atskirame lapelyje užrašyti slaptyvardį, vardą, pavardę, amžių, adresą ir telefono numerį ir, jei turima, elektroninio pašto adresą. Tą lapelį įdėti į atskirą voką, ant voko užrašyti slaptyvardį, voką užklijuoti ir jį drauge su eilėraščiu iki 2005 m. gruodžio 1 dienos siųsti vertinimo komisijos pirmininkei šiuo adresu:

Dr. Jolitai Kavaliūnaitei

3332 Boyne Rd.

Barberton, OH 44203

USA

SIMPOZIUMO DALYVIAI LANKYSIS AUKSUČIUOSE

Birželio 30 - liepos 5 dienomis Vilniuje vyks XIII Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas. Prieš paskutinąją dieną, liepos 4, planuojamas išvažiavimas į Šiaulius. Bus lankomasi Šiaulių universitete, o vakare Auksočių ūkyje.

Lankymasis Auksočiuose buvo pasiūlytas simpoziumo organizacinės tarybos nario dr. Stasio Bačkaičio, kuriam Auk-

sočių ūkio vadovybė mielai pritarė. Kelionę organizuoja Šiaulių universiteto prorektorius dr. Vaelovas Tričys.

Liepos 4 d., planuojama autobusu vykti į Auksočių ūkį, pakeliui aplankant buvusio Rakandžių kaimo vietoje įkurtąjį memorialinį parkelį, su aušrininko dr. Jono Šliūpo, transatlantinio lakūno Felikso Vaitkaus ir kitais paminklais.

(Atkelta iš 9 psl.)

PO SUVAŽIAVIMO...

tarptautinių tautinės pakraipos partijų renginių organizavimą Lietuvoje, kurių sumanymai bus aptariami artimiausiuose Sąjungos valdybos ir tarybos posėdžiuose) padės atsispirti priešiškai propagandai, pateikiančiai tautininkystę, kaip kažkokią uždarą, nekūrybingą ir moraliai bei istoriškai pasenusią politinę kryptį, neva neturinčią vietos europinėje politikoje ir neatitinkančią naujais pasaulinių tendencijų. Mes žinome, kad yra visiškai priešingai, ir turime tai viešai įrodyti.

Stengsimės aktyviai dalyvauti viešuosiuose ir užkulisiniuose politiniuose procesuose, nuolat pateikdami motyvuotą tautininkų požiūrį į visus Lietuvai svarbiausius įvykius bei sprendžiamus uždavinius, apimančius pačias įvairiausias visuomeninio gyvenimo sritis

(politinėse, teisinėse, ekonominėse, demografinėse, kultūros-švietimo, socialinės sanglaudos ir kitose plotmėse), kurių profesionaliam nagrinėjimui ir vertinimui bus reikalingas ir specialus pasirengimas. Kaip ir įsipareigojome Suvažiavimui, kursime veiksmingesnę Sąjungos bendradarbiavimo su žiniasklaida sistemą.

Tikimės savo darbais pateisinti tą didelį pasitikėjimą, kurį išreiškė Suvažiavimas. Tikimės sulaukti kuo daugiau Jūsų pasiūlymų dėl mūsų Sąjungos veiklos ir konkrečios paramos šioje veikloje, ir konstruktyvios kritikos, kurią esame pasirengę skelbti mūsų laikraštyje.

Gintaras Songaila,

Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas

DIRVAI AUKOJO

B.Pautienytė, Lauderdale, FL 45
T.Bukaveckas, Chicago, IL 25
M.Jasėnas, Mount Dora FL 25
Leonas, Kazlauskas, Chicago, IL. 25
R.Švarcas, W.Newbury, MA 25
D.Kaskelis, Los Angeles, CA 20
E.Mackevičienė, Euclid, OH 20
J.Miglinas, Chicago, IL 20
J.Dautas, Wlby. H., OH 10
A.Giedraitis, Wlwk., OH 10
I.Kapčius, Daytona B., FL 10
H.Malskis, Euclid, OH 5

A.A. JONO PETRONIO

atminimui

DIRVAI AUKOJO

ALTS Los Angeles,
CA skyrius 500
R.I. Bužėnai, Henderson, NV ... 100
J.R. Griciai, Agoura H., CA 100
A.Pečiulis, Santa Monica, CA .. 100
P.R. Pretkai, Palm Desert, CA .. 100
R.Sakienė, Glendale, CA 100
Č.I.Šatkai, Kirtland, OH 100
A.I. Tumai, Simi Valley, CA 100
V.M. Salikliai, Hickory H., IL 80
V.Gilys, Sun City, CA 75
A.Dundzila, Port Orange, FL 50
A.L.Kuprėnai, Rancho P.V., CA . 50
A.L.Mažeikos, Marina D.R., CA 50
E.Vilkas, Valencia, CA 50
J.Radvenis, Los Angeles, CA 20
J.Raibys, Oak Park, CA 20
K.Solonyinka Omaha, NE 10
L.Stadalninkas, Los Angeles, CA.. 10

A.A. KAROLIO

MILKOVAIČIO

atminimui

DIRVAI AUKOJO

ALTS Los Angeles,
CA skyrius 500
W.R.Gorski-Milkovaitytė
Anaheim Hills, CA 300

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

Mirus Tautos Fondo garbingai mecenatei

**A.† A.
MARINAI
RAULINAITIENEI,**

vyrui ZIGMUI, giminėms, artimiesiems ir draugams reiškiame gilią užuojautą.

TAUTOS FONDAS

SPORTO ŽINIOS

LIETUVIS Š. JASIKEVIČIUS – “KARŠTA” PREKĖ

Krepšinio žvaigždė – Šarūnas Jasikevičius, kuris ne kartą žaisdamas Lietuvos rinktinėje įvarė daug baimės JAV krepšinio milijonieriams, dabar yra viliojamas daugelio NBA klubų. Iki šiolei “Eurolygos” nugalėtojų – Tel Avivo “Maccabi” komandoje žaidęs lietuvis, kurio sutartis baigiasi po kelių savaičių, yra ne vieno stipriausios pasaulyje – NBA dėmesio centre. Kaip rašo pasaulio spauda, Š. Jasikevičius savo eilėse norėtų matyti bent dešimtis NBA profesionalų klubų.

Šarūno Jasikevičiaus pavardę teko užtikti daugelyje šio krašto laikraščių ir žurnalų, net tokiuose, kur nelabai apie sportą rašoma. Štai *The Wall Street Journal* dienraštis (gegužės 13 d. laidoje) savo rašinyje apie šių metų “Eurolygos” čempionus – “Maccabi” ekipą, keliose vietose sumini mūsų šį. Čia teigiama, kad Š. Jasikevičius buvo tas, kuris išvedė Lietuvą į 2003 m. Europos krepšinio nugalėtojus.

Nemažiau entuziastingai lietuvis pristatomas *Sporting News* žurnale (gegužės 27 d. laidoje). Čia minima, kad Š. Jasikevičiaus sugebėjimai padė-

jo Lietuvai įveikti JAV profesionalus krepšininkus Atėnų olimpiadoje praėjusiais metais. Čia minimo žurnalo straipsnį lydi ir lietuvių nuotrauka rungtynių metu.

Beje, čia reikia pasakyti, jog praėjusį sekmadienį Š. Jasikevičius pelnė dar vieną pripažinimą. Kuomet Izraelio krepšinio pirmenybių paskutinėse rungtynėse “Maccabi” įveikė savo varžovus (Hapoel Ariel) 112-75 ir laimėjo tos šalies čempionatą. Šarūnas buvo ne tik išrinktas į simbolinį Izraelio pirmenybių penketuką, bet gavo ir naudingiausiojo čempionato žaidėjo vardą. Po šių paskutinių rungtynių, tūkstančiai žiūrovų šaukė lietuviui “Pasilik, pasilik”, žinant, kad jis jau yra pakėlęs sparnus į NBA. Jo agento vienintelis tikslas šiuo metu yra išsiderėti kuo daugiau pinigų iš NBA klubų. Yra teigiama, kad Š. Jasikevičius gali gauti mažiausiai 10 milijonų už trijų metų sutartį. Yra teigiančių, jog lietuvis yra vertas dar didesnės milijonų krūvos. Bet apie tai sužinosime tuoj po liepos mėnesio 1 d., kuomet jis galės pasirašyti sutartį.

Edvardas Šulaitis

Lietuvos vyrų rankinio rinktinė Vilniaus “Siemens” arenoje žaidė antrąsias draugiškas rungtynes su Baltarusija ir nugalėjo 29:26. Tai buvo paskutinis jėgų patikrinimas prieš Europos čempionato atkrintamąsias rungtynes su Ispanija. Pirmąją Lietuvos ir Baltarusijos rinktinė dvikovą, 25:22 taip pat laimėjo lietuviai. Pirmąsias Europos čempionato atkrintamąsias rungtynes su pasaulio čempionais ispanais Lietuvos rankininkai žais Vilniuje, o atsakomoji dvikova Ispanijoje - birželio 18 dieną.

Ištvermingiausias Lietuvos žirgas yra septynerių metų Bingo. Tai paaiškėjo po Rudaičių (Klaipėdos r.) apylinkėse įvykusio Lietuvos ištvermės jojimo čempionato. Bingo, kuriuo jojo raitelė Danguolė Lastauskaitė iš Kurtuvėnų (Šiaulių r.), vienintelis įveikė 75 kilometrų trasą. Šis žirgas ir pernai greičiausiai buvo įveikęs 54 kilometrų distanciją.

Po trejų metų pertraukos į tėvynę atskrido Žydrūnas Ilgauskas - viena ryškiausių NBA žvaigždžių, “Cleveland Cavaliers” vidurio puolėjas. Jis ketina parodyti Lietuvą savo žmonai Dženifer. Paklaustas, ar Lietuvos rinktinėi yra visai užtrenkęs duris, Ž. Ilgauskas atsakė: “Jei ne kojos, tikrai būčiau rinktinėje”. “Niekuo met nespjoviau ant Lietuvos. Savo tėvynės negarsinau su vyrais, kurie tapo Europos krepšinio čempionais, bet ją garsinu kitaip - per NBA žvaigždžių rungtynes ar tiesiog paprastus mačius šalia mano pavardės visuomet rašomas ir Lietuvos vardas”, - sakė garsusis krepšininkas. Jis Lietuvoje pabuvo vos keletą dienų.

Šarūno Jasikevičiaus domisi ne vienas NBA klubas. LR

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Patria Imports

We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!

794 East 185th St. • 216-531-6720

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204
linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama, telidanti jauką atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.